

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

11/2023

Listopad

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. N. Vaidišová, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 30. 11. 2023
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. N. Vaidišová,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám listopadové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Druhá největší ekonomika světa nevkročila do dvacátých let 21. století nejšťastnějším způsobem. Nejprve vypustila do světa virus SARS-COV-2, jehož pandemie mimo jiné rozvrátila celosvětové dodavatelské řetězce a otrásla vírou v podstatu globalizace. Bezprecedentně drastická ochranná opatření sice Říši středu pomohla překonat bezprostřední rizika epidemie, zároveň ovšem zanechala nesmazatelné stopy na její ekonomice. Čína se od té doby potýká s příznaky stagnujícího hospodářství, probublávající realitní krizí, alarmujícím nárůstem nezaměstnanosti mladých a v neposlední řadě přichází varovné signály též z bankovního sektoru. V rubrice *podrobně k tématu* se vám prostřednictvím článku s názvem „Dýchavičný tygr: problémy čínské ekonomiky v postcovidovém období“ pokusíme představit nejvýraznější problémy současného čínského hospodářství tak, jak jsou analyzovány a komentovány světovým tiskem.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (DGECFIN) EK vydalo zprávu o vývoji veřejných financí v eurozóně v r. 2022: REPORT ON PUBLIC FINANCES IN EMU 2022, viz: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/report-public-finances-emu-2022_cs

Česká národní banka v listopadu vydala Zprávu o měnové politice - podzim 2023, viz: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-menove-politice/Zprava-o-menove-politice-podzim-2023/>

Publikováno na webu MF

Fiskální výhled ČR – listopad 2023
<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/fiskalni-vyhled/2023>

Makroekonomická predikce – listopad 2023
<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2023/makroekonomicka-predikce-listopad-2023-53576>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 11. 2023 – 30. 11. 2023 se tentokrát věnuje tématu:

Whistleblowing

Byl zpracován z tištěných médií a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Vánoční provoz v Odborné knihovně MF

Rádi bychom Vás upozornili, že ve dnech 27. - 29. 12. 2023 bude Odborná knihovna MF uzavřena. Děkujeme za pochopení.

Ostatní služby v oblasti informační podpory poskytované oddělením 5904 - Informační podpora a knihovna zůstávají zachované.

V případě urgentní potřeby lze i v období Vánoc zaměstnance Odborné knihovny MF kontaktovat e-mailem: knihovna@mfcr.cz nebo telefonicky na lince: 257 042588.

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Dýchavičný tygr: problémy čínské ekonomiky v postcovidovém období	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	9
Daně.....	9
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	17
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	20
Informatika. Počítače	23
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	23
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	23
Podnik a podnikání	26
Pojišťovnictví. Sociální péče	27
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	29
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie	33
Účetnictví	34
Veřejná správa	35
Veřejné finance. Rozpočet.....	37
Zdravotnictví	40
Životní prostředí	40
Životní úroveň	40
Ostatní.....	41
Přehled nových knih	47

Dýchavičný tygr: problémy čínské ekonomiky v postcovidovém období

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Stav čínské ekonomiky a její budoucí směřování patří k pozorně sledovaným tématům. Druhá největší ekonomika světa je do různé, avšak nezanedbatelné míry provázána s lokálními i světovými trhy a jakékoli výkyvy se nevyhnutelně projeví v celosvětovém měřítku. To prokázala nejen pandemie koronaviru a následné období postupného zotavování národních hospodářství, ale i proměna dodavatelských řetězců a související odborná i veřejná debata o proměně globalizace. V letošním roce byla Čína předmětem pozornosti kvůli stagnujícímu hospodářskému zotavení, rostoucí míře rizik v bankovním sektoru, možnému opakování realitní krize, ale i řadě dalších problémů, které v souvislosti se stagnací nabyly na významu, a v neposlední řadě i kvůli možné změně dosud konfrontačního kurzu zahraničněobchodní politiky. Tento článek se pokusí představit nejvýraznější problémy současného čínskému hospodářství prostřednictvím výběrového přehledu analýz a komentářů světového tisku.

Nejisté tempo zotavení a dlouhodobé pochybnosti

Uvolňování striktních protipandemických opatření, známých jako „politika nulového covidu“, bylo hnacím motorem hospodářského růstu v druhé polovině roku 2022 a vysokých očekávání pro rok letošní. Analýza agentury AP z ledna letošního roku¹ cituje Haibina Zhu, ekonomu AP pro Čínu, v prognózovaném průměrném 6,5% růstu, a mimo jiné tak demonstrovuje tón většiny analýz vycházejících z opakovaně vysokých hodnot mezikvartálního růstu. Ve srovnání s předpovědí agentury AP je obdobná prognóza Mezinárodního měnového fondu, resp. její nedávná aktualizace², poněkud střídmější: očekávání 5% růstu bylo upraveno na 5,4 %, nicméně s výhledem na zpomalení na 4,6 % v následujícím roce. Úprava přichází po nižším výkonu ekonomiky v prvním pololetí, následovaném 4,9% růstem ve třetím čtvrtletí roku 2023, připisovaném postupné efektivitě hospodářských stimulů³, ačkoli již začátkem třetího čtvrtletí zněly skeptické hlasy poukazující na skutečnost, že očekávaného 7,3% růstu pro druhý kvartál nebylo dosaženo⁴.

Časté aktualizace a nejednoznačnost činitelů ekonomického růstu se staly předmětem řady komentářů a esejů. Kolektiv autorů CSIS (Centre for Strategic and International Studies) v srpnu označil příčiny zpomalení jako jevy strukturální povahy. Zařadil mezi ně klesající nabídku, ohrožení spíše deflací než inflací, možný nepříznivý demografický vývoj, ale i vleklou stagnaci realitního sektoru, jehož role v čínské ekonomice zatím nebyla nahrazena.⁵ V komentáři příznačně nazvaném *Has the Chinese economy hit the wall? (Narazila čínská ekonomika do zdi?)*⁶ si obdobné otázky klade H. Yiping. Autor rekapituluje čínský „hospodářský zázrak“ od poloviny 90. let, srovnává současnou situaci s krizí v letech 2007-2008 a u postpandemického zotavení poukazuje na relativně slabou státní podporu

¹ Five questions about China's economy in 2023. J. P. Morgan, 3. 2. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.jpmorgan.com/insights/global-research/economy/china-economy> [cit. 2023-11-9]

² WHITING, Kate. *China's growth forecasts upgraded, Eurozone recession fears and other economy news to read this week*. World Economic Forum, 10. 11. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.weforum.org/agenda/2023/11/china-growth-forecast-economy-news> [cit. 2023-11-16]

³ ZHANG, Ellen, YAO, Kevin. *China's Q3 GDP growth shows economic recovery gaining traction*. Reuters, 18. 10. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/chinas-q3-gdp-grows-49-yy-above-market-forecast-2023-10-18> [cit. 2023-11-20]

⁴ GLOVER, George. *It's official: China's economy is faltering*. Business Insider, 17. 7. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/china-economy-crash-recession-growth-retail-sales-inflation-deflation-covid-2023-7> [cit. 2023-11-15]

⁵ KENNEDY, Scott, WRIGHT, Logan, HOLDEN, John L., READE, Claire. *Experts React: China's Economic Slowdown: Causes and Implications*. CSIS: Centre for Strategic & International Studies. Online. August 30., 2023. Dostupné z: <https://www.csis.org/analysis/experts-react-chinas-economic-slowdown-causes-and-implications> [cit. 2023-11-15]

⁶ HUANG, Yiping. *Has the Chinese economy hit the wall?* Eastasiaforum, 8. 10. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.eastasiaforum.org/2023/10/08/has-the-chinese-economy-hit-the-wall> [cit. 2023-11-15]

poptávky ve srovnání např. s USA. Všimá si konkrétně vysokého tlaku na hospodářský růst v Číně, úzce provázaný s atraktivitou pro investory, a v tomto směru spíše kontraproduktivních kroků čínské vlády, jejichž nápravou i novým dlouhodobým směřováním má být tzv. „Program 31 bodů“. Velmi podrobným a vyčerpávajícím způsobem se retrospektivnímu rozboru klíčových faktorů i rizik čínské ekonomiky věnuje studie *China's Economy: Current Trends and Issues*⁷. Bližší pozornost věnuje bankovnímu sektoru, zejména rostoucímu objemu poskytovaných půjček (8,8% meziroční nárůst v srpnu 2023) jako součásti širšího problému vysokého zadlužení soukromého sektoru (297 % v roce 2022), dále prohloubeného politikou nulového covidu a následně poklesem poptávky, a dále také negativnímu efektu vládních opatření na soukromý sektor a jeho konkurenceschopnost.

Dlouhodobý výhled, citující mj. prognózy agentury Morgan Stanley a Oxford Economics, také v širším kontextu podrobněji zkoumá článek Stelly Y. Xie *China's Economy Faces Deepening Troubles in Years Ahead*⁸. Vedle srovnání současného obecně skeptického pohledu na současný stav i další vývoj čínské ekonomiky s opačnými předloňskými vyhlídkami, kdy převažovaly názory, že je pouhou otázkou času, než Čína hospodářsky předeže USA jako globální velmoc, si také všimá vleklých problémů, které shodně s dalšími autory označuje za „ekonomický dlouhý covid“. Pokračující stagnace reálného sektoru, kdy po zažehnutí insolvence podniku Evergrande koncem roku 2021 promeškala konečný termín splátky dolarových dluhopisů také společnost Country Garden, zasahuje i značnou část pracovního trhu (některé odhady čínskému reálnému sektoru přisuzují až 25 % HDP) a v kombinaci se stárnutím populace přináší též riziko bytové krize. Očekávání slábnoucího dlouhodobého růstu je podle S. Xie dáno i druhořadostí samotného ekonomického růstu v rámci vládní politiky, které sleduje širší spektrum cílů.

Slábnoucí domácí poptávka, série nedostatečně efektivních opatření snižujících atraktivitu Číny v očích mezinárodních investorů, ale i zmenšující se prostor ke státním podporám vlivem rostoucího zadlužení se podle analýzy agentury Bloomberg řadí mezi dlouhodobé příčiny hospodářského zpomalení⁹. Dluh místních samospráv dosáhl od roku 2008 výše 9 bilionů USD. Tyto prostředky byly využity zejména na realitní a stavební projekty, jejichž výsledky jsou vlivem finančních potíží developerských a stavebních společností mnohdy v nedohlednu, přičemž dané projekty deformují pracovní trh a zatěžují navíc bankovní systém nedobytnými pohledávkami. Celkovou situaci s výhledem do budoucna pak Bloomberg definuje jako nikoli nutně krizovou, ale bezpochyby křehkou.

Obsáhlý článek *Who killed the Chinese economy? The contested causes of stagnation*¹⁰ v časopisu *Foreign Affairs* pak nahlíží na otázku čínské ekonomiky, resp. jejího růstu, v kontextu vnitřní a zahraniční politiky tamní vlády. Vedle stručné rekapitulace role Komunistické strany Číny při postupném otevírání se západnímu světu koncem 70. let, přes společenské změny spojené s růstem od let devadesátých, až po překonání krize v letech 2007-2008 se blíže věnuje roli ekonomiky jako nástroje politické linie státu. Ekonomický „dlouhý covid“ je nevyhnutelně spojený s politikou Si Ťin-Pchinga, jehož ideologie a směřování domácí i zahraniční politiky pozměnily společenskou stratifikaci a priority a nevyhnutelně změnily dosavadní ekonomické chování obyvatelstva. Autor vyvrací představu, že čínský růst v minulosti převážně byl či v současné době zcela je výsledkem vládní strategie, a naopak vyzdvihuje význam soukromého sektoru. Předkládá čtenáři chronologickou paralelu mezi hospodářským růstem a vládní politikou od 70. let do současnosti, a dochází k závěru, že současné zpomalení je přímým důsledkem Si Ťin-Pchingova výrazného posunu k autoritářství i v oblasti ekonomických otázek.

⁷ SUTHERLAND, Michael D. *China's Economy: Current Trends and Issues*. Congressional Research Service, 29. 9. 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-16]

⁸ XIE, Stella Yifan. *China's Economy Faces Deepening Troubles in Years Ahead; The country's growth is showing signs of emerging from a soft patch, but its long-term prospects are darkening*. Wall Street Journal (Online), 18. 10. 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-14]

⁹ BLOOMBERG NEWS. *All You Need to Know About China's Economic Slowdown*. Bloomberg, 1. 9. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/newsletters/2023-09-01/china-s-economy-is-officially-fragile-could-it-collapse#xj4y7vzkg> [cit. 2023-11-14]

¹⁰ ZONGYUAN, Zoe Lyu. *Who Killed the Chinese Economy? The Contested Causes of Stagnation*. Foreign Affairs, Nov/Dec 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-14]

Bankovní sektor, veřejné finance a „stínová krize“

Ačkoli čínský bankovní sektor zůstává stabilním, jeho růst vlivem politiky People's Bank of China (PBoC, čínská centrální banka) zpomaluje: v prvním pololetí o 2,6 %, oproti 7,1 % v prvním pololetí roku 2022. V důsledku hrozící deflace postupuje centrální banka opačně než většina centrálních bank západních států, které přísnější peněžní politikou bojují s inflací: v červnu 2023 snížila úrokové sazby pro pětileté a roční půjčky o 0,1 % na 4,2 % a 3,45 %¹¹. Snížení úrokových sazeb je jednou z forem státní podpory růstu, malé snížení je současně snahou vytvářet co nejmenší tlak na banky, jimž při nízkých sazbách klesá čistá úroková marže¹². Dalším cílem Čínské lidové banky je stabilizace kurzu yüanu, který v první polovině roku 2023 vůči dolaru oslabil o 6 %. O prioritě stabilizace kurzu měny svědčí i jmenování Pan Gongshenga, bývalého ředitele Agricultural Bank of China, později čínského devizového úřadu a autora opatření omezujících kryptoměny, do čela centrální banky několik týdnů před odchodem do důchodu¹⁴. Bankovní sektor je však průběžně zatížen vzrůstajícím množstvím nedobytných pohledávek: čtyři přední banky (Industrial and Commercial Bank of China, Bank of China, China Construction Bank a Agricultural Bank of China) zaznamenaly za první pololetí nárůst o 7,6 % (na 164,8 miliardy USD). Všechny zmíněné banky jsou státem vlastněné instituce a přední poskytovatelé finančních prostředků stavebním a realitním firmám¹⁵.

Rizikovou kapitolu tvoří tzv. „stínové bankovníctví“, odvětví společností podnikajících mimo běžné bankovní regulace komerčních bank a obchodujících s výnosy z majetkových produktů prodávaných bankami jiným odvětvím, developerům a v malé míře i fyzickým osobám. Objem financí v odvětví je odhadován na 2,9 bilionu amerických dolarů, a to i po více než pětileté snaze čínských úřadů sektor zredukovat (od roku 2017 došlo k cca 20% redukci)¹⁶. Sektor „stínových bank“ byl poznamenán opožděnými platbami či neschopností vyplácet klienty firem Zhingzhi a Zhongrong International Trust Co.¹⁷ a z toho plynoucími obavami, že nestabilní situace stavebního sektoru se rozšíří i mezi svěřenské firmy. Ačkoli je tento sektor rizikovější než obchodní banky, resp. jeho výnosy jsou přímo závislé na růstu, živěném (v současnosti stagnujícími) investicemi, a jeho ztráty za letošní rok dosáhly až 38 miliard dolarů, stále zůstává pro klientelu tvořenou převážně firmami nebo dostatečně movitými fyzickými osobami atraktivnější variantou, než bankovní sektor s úroky pod 1,5 %¹⁸. Vlivem úzké souvislosti stability sektoru s hospodářským růstem se zvětšuje riziko dominového efektu¹⁹.

Součástí čínského bankovního sektoru jsou i tzv. „skryté zahraniční dluhy“: půjčky rozvojovým zemím s přísnými pravidly, umožňující Číně přímo či přes prostředníky realizovat nátlakovou politiku na dlužný stát v podobě odmítnutí restrukturalizace dluhu. Daná země tak vydá značnou část veřejných financí na obsluhu dluhu, nebo je nucena postoupit strategické objekty čínskému užití.

¹¹JASON, Douglas. *China's Central Bank Moves to Shore Up Recovery; Unexpected trim in key lending rate likely augurs further steps to stimulate Chinese economy*. Wall Street Journal (Online), 13. 6. 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-9]

¹²China c.bank boosts liquidity injection through policy loan, rate unchanged. Reuters, 15. 11. 2023. Online. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/china/china-cbank-boosts-liquidity-injection-through-policy-loan-rate-unchanged-2023-11-15/> [cit. 2023-11-20]

¹³LENG, Cheng, HALE, Thomas. *China's interest rate caution shines light on \$56tn banking system*. Financial Times, 22. 8. 2023. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/01d9f682-d967-488b-a532-5cc7627b02cd> [cit. 2023-11-9]

¹⁴WEI, Lingling, YIFAN, Stella, Jason, Douglas. *The Man Charged With Steering the Yuan Through China's Economic Turmoil; Pan Gongsheng has experience in high-stakes tasks, but China's fragile economy raises new risks*. Wall Street Journal (Online), 18. 7. 2023. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-9]

¹⁵WONG, Echo. *China's top banks report rising bad loans as property woes spread*. Nikkei Asia, 31. 8. 2023. Online. Dostupné z: <https://asia.nikkei.com/Business/Markets/China-debt-crunch/China-s-top-banks-report-rising-bad-loans-as-property-woes-spread> [cit. 2023-11-16]

¹⁶ZHEN, Summer, MATTHEWS, Laura. *China shadow bank crisis sparks calls for policy response*. Reuters, 18. 8. 2023. Dostupné z: <https://www.reuters.com/business/finance/china-trust-deficit-crisis-spurs-shadow-banking-policy-response-calls-2023-08-15/> [cit. 2023-11-14]

¹⁷Tamtéž.

¹⁸GARVER, Rob. *Crisis in China's 'Shadow Banking' Sector Leads to Defaults*. VOA News, 31. 8. 2023. Dostupné z: <https://www.voanews.com/a/crisis-in-china-s-shadow-banking-sector-leads-to-defaults-7248094.html> [cit. 2023-11-9]

¹⁹China's shadow-banking industry threatens its financial system. The Economist (Online), 28. 8. 2023. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-9]

Obsáhlý článek agentury AP²⁰ uvádí příklady Pákistánu, Keni, Konga, Zambie či Srí Lanky, včetně odkazu na příslušné případové studie. Uvádí také, že souhrnný objem takto poskytnutých půjček je neveřejný, v celku stěží vyčíslitelný a může představovat riziko buď v podobě destabilizace regionu, nebo naopak čínského bankovního sektoru v případě nesplácení dluhů. Reálná míra rizika je však podle autorů bez znalosti výchozích dat čistě spekulativní.

Nezaměstnanost mladých a demografické dopady stárnoucí populace

Posledním velkým problémem pro čínskou ekonomiku a trh práce je rostoucí nezaměstnanost nejmladších pracujících ve věku 16-24 let. Ta v říjnu 2022 dosahovala 18 %, v červnu 2023 dosáhla 20 % a pravděpodobně dále vzroste kvůli trvalému nedostatku pracovních míst. Zejména ta ve veřejné správě jsou tvořena kantonálními správami, tedy státními útvary, které během pandemie koronaviru nesly hlavní finanční zátěž, potýkají se s vysokým zadlužením a uvolňují stále méně prostředků na místa vyžadující vyšší kvalifikaci (tj. zpravidla vysokoškolské vzdělání). Podíl nezaměstnaných v nejnižší produktivní věkové kategorii přitom setrvale roste (z 6,8 % v roce 2020). Věková skupina je nejméně zastoupena v oblastech zdravotnictví, výrobě a veřejných službách, tedy v sektorech, ve kterých počet volných pracovních míst od ukončení pandemických opatření poklesl. Výrazně zastoupena je naopak v sektoru služeb, informačních technologiích a pohostinství, tedy sektorech, které byly politikou nulového covidu zastiženy nejvíce.²¹ Skutečná míra nezaměstnanosti je v současnosti neznámá, protože čínský statistický úřad k dané problematice v červenci přestal zveřejňovat data; poslední známou hodnotou je 21,33 % z konce června²². Některé odhady hovoří až o 50% nezaměstnanosti²³.

Značný počet nezaměstnaných tak svědčí nejen o nedostatečné mobilitě pracovních sil mezi městy a venkovem, ale i o možné nadcházející demografické krizi. Blíží se důchodový věk nejsilnějších ročníků narozených v 60. - 70. letech (s pravděpodobným zvýšením důchodového věku), a vzhledem ke zrušení politiky jednoho dítěte teprve před sedmi lety tak vzniká značná disproporce, umocněná neefektivním využitím kvalifikovaných absolventů středních a vysokých škol na neodpovídajících pracovních místech²⁴. Ty pak nynější situace demotivuje natolik, že klesá produktivita práce. Komplikovaně dostupné vzdělání, v případě terciálního často nedokončené z ekonomických důvodů, se pak v delším časovém horizontu může negativně projevit v oblastech vědy, inovací a výzkumu. Nízkou mobilitu mezi venkovem a městskými centry a rostoucí nezaměstnanost má za cíl řešit program správy provincie Guangdong, v jehož rámci má být mimo města do roku 2025 vysláno 300 000 vysokoškolských studentů v desítkách tisíc malých startupů. Absolventi, podílející se na programu, mají pod záštitou Ligy komunistické mládeže organizovat a propagovat dobrovolnickou práci a stáže. Součástí programu je pravděpodobně také neoficiální snaha o řízený odliv mladých absolventů mimo města, aby se jejich rozptýlením snížilo riziko sociálních nepokojů a tenzí²⁵.

Závěrem

Přehled představených ekonomických prognóz, analýz a komentářů přesvědčivě demonstruje, že vnímat čínskou ekonomickou problematiku bez kontextu, zejména politického, je mnohdy zavádějící. Namísto očekávaného rychlého zotavení a návratu „ekonomického tygra“ stagnuje čínská ekonomika vlivem „dlouhého covidu“, kombinace dlouhodobých rizikových faktorů, které vlivem pandemie nabyly na významu, problémů dlouho očekávaných, jako je demografická krize, a návazností řady klíčových

²⁰CONDON, Bernard. *China's loans pushing world's poorest countries to brink of collapse*. AP, 18. 5. 2023. Online. Dostupné z: <https://apnews.com/article/china-debt-banking-loans-financial-developing-countries-collapse-8df6f9fac3e1e758d0e6d8d5dfbd3ed6> [cit. 2023-11-9]

²¹TAPLIN, Nathaniel. *China's Lost Generation; Xi Jinping has a major youth unemployment problem on his hands*. Dow Jones & Company, 6. 8. 2023. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-14]

²²TOBIN, Maeghan. *China's solution to record youth unemployment is to stop reporting it*. The Washington Post (Online), 15. 8. 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-16]

²³DE MOTT, Filip. *China's real youth unemployment rate could actually be close to 50% - more than double the official rate*. Business Insider, 26. 7. 2023. Online. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-9]

²⁴SAUER, Natalie. *China's youth unemployment problem has become a crisis we can no longer ignore*. The Conversation, 8. 10. 2023. Online. Dostupné z: <https://theconversation.com/chinas-youth-unemployment-problem-has-become-a-crisis-we-can-no-longer-ignore-213751> [cit. 2023-11-13]

²⁵OIWAN, Lam. *Global Voices - Global Voices Online: China rolls out "Down to the Countryside" movement 2.0" to address youth unemployment problem*. Newstex, 11. 4. 2023. Dostupné z: www.proquest.com [cit. 2023-11-9]

odvětví na dostatečné tempo hospodářského růstu, jako je například potenciální krize tzv. stínových bank. To staví současnou autoritářskou čínskou vládu před nutnost přehodnotit některé dosavadní příliš striktní postoje, jež se ukázaly být v důsledku ekonomicky kontraproduktivní, jakkoli mohly naplnit jiné vládní záměry. Situace také ilustruje rozdílnost politiky současné vlády v čele se Si-Ťin Pchingem od vlád předchozích, kdy restriktivní přístup není dokonale kompatibilní s ekonomickým modelem, vytvořeným předchozími vládami s méně autoritativními tendencemi.

Daně

Markéta Mlčúchová

Corporate taxation in the European Union : the role of intangibles in the formulary apportionment [elektronický zdroj]

Podnikové zdanění v Evropské unii : role nehmotného majetku při rozdělení podle vzorce

Národohospodářský obzor, Vol. 23 (2023), No. 3, p. 181-201

Autorka v článku analyzuje, zda by zahrnutí nehmotných aktiv do vzorce pro rozdělení konsolidovaného zisku (CCCTB) nadnárodních společností pro daňové účely pomohlo objasnit rozdíly v ziskovosti firem, které působí na evropském trhu. Dochází však k závěru, že spíše nikoli - zahrnutí nehmotných aktiv do tohoto vzorce (tzv. "formulary apportionment") nevede v modelu ke statisticky významným závěrům. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2023-0006>

Max Bernt

DAC8: commentary on the European Union's new crypto tax reporting regime

Směrnice DAC8: komentář k novému režimu EU o vykazování kryptoaktiv pro daňové účely

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 9, p. 377-386

Autor seznamuje s konečným návrhem evropské směrnice, která rozšiřuje působnost směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (č. 2011/16/EU) o výměnu informací týkající se elektronických peněz a virtuálních aktiv (DAC 8). Vztahuje se na široké spektrum kryptoaktiv, přičemž vychází z definic uvedených v nařízení o trzích kryptoaktiv (MiCA), zahrnuje také stablecoiny, včetně elektronických peněžních tokenů a některých nezastupitelných tokenů. Článek shrnuje cíle DAC 8 vedoucí ke schopnosti členských států zjišťovat a čelit riziku daňových podvodů a úniků při nevykazování příjmů z používání kryptoaktiv. Směrnice požaduje po poskytovatelích služeb souvisejících s kryptoaktivy hlásit transakce evropských klientů. Autor dále rozebírá a komentuje zavedení výměny informací o předběžných daňových rozhodnutích s přeshraničním prvkem určených nejbohatším fyzickým osobám (s vysokým čistým jměním). - Poznámky.

Stephan Meyering

Die Mindestbesteuerung (Pillar 2) verstellt den Blick auf das eigentliche Problem : unser Gemeinwesen ist zu teuer und die Abgaben sind daher zu hoch

Minimální daň (Pilíř 2) zastírá skutečný problém : německá politika je příliš drahá, a proto jsou daně moc vysoké

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 38, S. 2193-2196

Globální minimální daň (2. pilíř) snižuje atraktivitu daňových úniků podniků. Neřeší však skutečný problém Německa v mezinárodní daňové konkurenci, kterým jsou příliš vysoké podnikové daně. V článku jsou abstraktní způsoby řešení problému pojmenovány a doplněny konkrétními návrhy. - Poznámky. -- Tématu daňového plánování a GloBe se věnuje příspěvek na s. 2198-2205.

Václav Benda

DPH při dodání léčiv a zdravotnických prostředků v roce 2023

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 12-13, s. 29-34

Dodání léčiv a zdravotnických prostředků je pro účely zákona o DPH obecně chápáno jako zdanitelné plnění, s výjimkou případů, kdy se u něj podle § 58 zákona o DPH uplatní osvobození od daně bez nároku na odpočet daně. Při dodání léčiv, které je zdanitěním plněním, se uplatní sazba daně 10 % nebo 12 %. Od 1.1.2024 se bude uplatňovat jednotně snížená sazba daně ve výši 12 %. Autor v článku vymezuje podmínky, za nichž se uplatní osvobození od daně bez nároku na odpočet, a vysvětluje, kdy je dodání léčiv a zdravotnických prostředků zdanitelným plněním. Podrobněji se zaměřuje na výši sazeb daně u léčiv a u zdravotnických prostředků dle zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Zdeněk Burda

Důkazy od orgánů činných v trestním řízení a jejich využitelnost v řízení daňovém

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 10, s. 38-48

Výběr komentovaných judikátů správních soudů ČR zaměřených na využitelnost důkazů získaných orgány činnými v trestním řízení pro řízení daňové. Jednotlivé rozsudky se věnují podnětu od Policie ČR

jako důvodu k nutnosti podat výzvu k podání dodatečného daňového přiznání; nevyžádání fotografií z domovních prohlídek v případě, že není prokázána ekonomická činnost; otázce, zda je rozsudek trestního soudu o tom, že dodávka se uskutečnila, závazným pro finanční orgány; použití podání vysvětlení v trestním řízení jako důkaz v daňovém řízení; výsledkům svědků u trestního řízení jako důkazu v daňovém řízení; rozdílům daňového a trestního řízení.

Manuel Schirmer

Ertragsteuerliche Aspekte der verbilligten Überlassung von Mitarbeiterkapitalbeteiligungen
Aspekty daně ze zisku u zvýhodněného postoupení kapitálových účastí zaměstnancům

Finanz-Rundschau, Jg. 105, (2023) Nr. 18, S. 817-826

Článek přináší souhrnný přehled současné podoby zdanění příjmů z kapitálových účastí zaměstnanců na úrovni zaměstnance, zaměstnavatele a podílníka ve formě podílů na kapitálových společnostech v Německu. V souvislosti se zákonem o financích budoucnosti (ZuFinG), který má tyto účasti zaměstnanců zvýhodnit a zatraktivnit, také rozebírá plánovaná nová nařízení a kriticky je hodnotí. Autor přináší vlastní návrhy možných reforem. Článek nezahrnuje témata sociálního zabezpečení a problematiky zdanění darů. - Poznámky.

Estefanía Harana Suano

Challenges related to the assessment of VAT by streaming platforms : Disney+
Výzvy spojené s vyměřováním DPH u streamovacích platform : Disney+

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 5, p. 203-207

Autorka v článku analyzuje tzv. streamovací služby z pohledu DPH. Upozorňuje na různá úskalí spojená s vyměřováním daně, která jsou způsobená digitální povahou streamovacích služeb a tím, že uživatelé mohou filmy a seriály sledovat odkudkoli, v různých zemích se však liší příslušná legislativa. V praxi tak některé země uvalují různé daňové sazby např. podle typu obsahu (vzdělávací programy, programy pro dospělé, divadelní premiéry, aj.). Kromě DPH se hovoří rovněž o speciální dani z digitálních služeb ("Google tax"), která by DPH mohla doplnit, nikoli však nahradit. Autorka v příspěvku krátce představuje platformu Disney+ a dotýká se i přístupu OECD a Evropské unie ke zdanění digitálních služeb prostřednictvím DPH (jak v praxi posuzovat místo konzumace služby za účelem zdanění). - Poznámky.

Momchil Antov

Challenges to customs imposed by the new European Union value-added tax rules on cross-border e-commerce : the case of Bulgaria

Výzvy pro celní úřady v souvislosti s novými pravidly Evropské unie přeshraničního elektronického obchodu : případ Bulharska

World customs journal, Vol. 17 (2023), No. 1 , p. 33-53

V červenci 2021 vstoupila v platnost nová evropská pravidla pro DPH u poštovních a doručovacích služeb, která se vztahují na zboží dovážené ze třetích zemí do EU v hodnotě nižší než 150 eur. Článek charakterizuje tato pravidla a přibližuje problémy, se kterými se setkávají celní úřady při výběru DPH u elektronického obchodu. Následně článek uvádí, jak k nové legislativě přistupuje Bulharsko. Z hlediska celního řízení obecně existují při zpracování dotčených zásilek tři možné postupy: standardní postup celního odbavení, zvláštní ujednání s odloženou DPH a režim jednoho správního místa při dovozu (import one-stop-shop, IOSS). Celní úřady se v praxi potýkají mj. s podhodnocením deklarované hodnoty dováženého zboží, nesprávným sazebním zařazením či s porušováním práva duševního vlastnictví. V Bulharsku je při dovozu nejčastěji používán zvláštní režim, což je dané tím, že provozovatelé zahraničních platform nemívají ve většině případů přiděleno tzv. IOSS číslo. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/WCJ_1_2023.pdf

Gorka Echevarría Zubeldia

Is VAT an alien concept to influencers?

Je DPH pro influencers cizím pojmem?

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 5, p. 197-201

Pojem "influencer" označuje osoby, které disponují širokou sítí kontaktů a ovlivňují názory dalších osob v rámci určitého oboru, a to na základě svých zkušeností, popularity či pověsti. Pro řadu influencerů se

působení na sociálních sítích stalo povoláním. Článek po úvodních definicích představuje různé možnosti, prostřednictvím kterých influenceri generují své příjmy, a následně se věnuje posuzování činnosti influencerů z pohledu DPH. Zmíněny jsou různé formy příjmů (dary, mikroplatby, přímý prodej, sponzoring, barter) a jejich daňová úprava, dále autor vysvětluje právo na odpočet na vstupu dle evropské judikatury a věnuje se i místu dodání služby. - Poznámky.

Stefano Schiavello, Raimondo Rossi and Camilla Ratti

Italian tax authorities issue public ruling on imported hybrid mismatches

Italské daňové orgány vydaly veřejné usnesení k importovaným hybridním nesouladům

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 8, p. 351-354

Článek přináší komentář k usnesení č. 288/E italských daňových orgánů, jehož cílem je vysvětlit okolnosti, týkající se problematiky hybridních nesouladů. Schémata hybridních nesouladů využívají odlišností v daňových systémech na mezinárodní úrovni. Usnesení se konkrétně týká existence hybridního nesouladu, který je důsledkem situace, ve které je italská společnost součástí nadnárodní skupiny podniků z USA. Italská společnost byla distributorem zboží zakoupeného od jediného podílníka, švýcarské společnosti, pro italský trh. - Poznámky.

Petr Gola

Jak se liší zdanění práce u podprůměrné a nadprůměrné mzdy v zemích OECD?

Práce a mzda, Sv. 71, (2023) č. 10, s. 36-37

Přehled výše zdanění práce ve vyspělých státech a porovnání rozdílů v míře zdanění u podprůměrné a nadprůměrné mzdy. Autor uvádí, že rozdíly ve zdanění práce jsou v ČR v porovnání s ostatními státy OECD nízké (ve výši 4,1 %). V r. 2022 se pohybovalo celkové zdanění práce u podprůměrných mezd od 7 % v Chile do 46,5 % v Belgii, celkové zdanění nadprůměrných mezd bylo v rozmezí od 8,3 % v Chile do 59,1 % v Belgii. Nejvyšší rozdíly ve zdanění těchto dvou kategorií mezd se vyskytují v Irsku (17,5 %), Izraeli (16,5 %), Lucembursku (14,8 %), Itálii (13,7 %) a ve Francii (13,2 %).

Vratislav Košťál

Nejvyšší správní soud: Formální pojetí exekučního titulu vztáženého ke skupině DPH v relaci k někdejšímu členovi této skupiny

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 18, s. 642-644

Komentovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu z března 2023 (č. j. 3 Afs 300/2021-37). NSS uvedl, že správce daně zatížil exekuční příkazy vadou, která měla vliv na jejich zákonost, jestliže se tyto příkazy týkají žalobce jako člena bývalé skupiny DPH, ačkoliv exekuční titul (výkaz nedoplatků skupiny) se týká právě jen skupiny DPH a je v něm uveden pouze její zastupující člen, jenž je osobou odlišnou od žalobce. Skupina DPH obecně není nositelem práv a povinností, tedy není právním subjektem, avšak je daňovým subjektem.

Georg Kofler, Alfredo Garcia Prats, Werner Haslehner, Volker Heydt, Eric Kemmeren, Joao Nogueira, Christiana HJI Panayi, Stella Raventós-Calvo, Isabelle Richelle, Alexander Rust and Rupert Shiers

Opinion Statement ECJ-TF 1/2023 on the ECJ decision of 16 February 2023 in Gallaher Limited (Case C-707/20), on the taxation of capital gains in intra-group transfers

Prohlášení o stanovisku ECJ-TF 1/2023 k rozhodnutí SDEU z 16.2.2023 v případě Gallaher Limited (C-707/20) o zdanění příjmů z kapitálu u transferů v rámci skupiny

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 8, p. 336-343

Článek je věnován prohlášení o stanovisku pracovní skupiny Evropské fiskální konfederace (CFE-TF) č. 1/2023, které komentuje rozhodnutí o předběžné otázce Soudního dvora EU ve věci C-707/20. Případ Gallaher Limited byl posledním britským případem rozhodovaným SDEU ve věci přímých daní. Předběžná otázka se týkala daně z kapitálových příjmů z převodu podílů a ochranných známek v rámci skupiny mimo oblast daňové pravomoci členského státu a práva odložit odvod daně pro tuzemské (britské) společnosti v rámci tuzemské skupiny, avšak nikoliv ve vztahu k převodům v rámci zahraniční skupiny. Článek zvažuje otázku základních svobod, správného porovnávání u potvrzování diskriminačního působení a proporcionality diskriminačního zdanění kapitálových příjmů. - Poznámky.

Tomáš Měkýš, Alena Kojzarová Salinková

Podvody na DPH, Kemwater a rozsah (bez)moci správce daně

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 10, s. 28-35

Článek pojednává o podvodech na DPH z perspektivy správce daně a nabízí reálný pohled na možnosti Finanční správy při jejich prokazování. Autoři se věnují problematickým oblastem, jako je narušení neutrality daně, jejímu vyčíslení a momentu detekce. Dále se zaměřují na časovost, podmínku komplexnosti rozkrutí celého podvodného řetězce a také na trestněprávní přesah podvodů na DPH. Vycházejí ze správní praxe, aktuální související judikatury a jejího uchopení, která oblast podvodů na DPH formuje zcela zásadně. Autoři se také vyslovují k hmotněprávní podmínce deklarovaného dodavatele ve světle rozhodnutí Kemwater ProChemie (rozsudek SDEU C-154/20 a rozsudek NSS sp. zn. 1 Afs 334/2017) a k její aplikaci v praxi. - Poznámky. -- Článek je reakcí na příspěve O. Lichnovského "Podvody na DPH a jejich prokazování III".

Christian Merkel

Sinn und Zweck der umsatzsteuerlichen Organschaft im Mehrwertsteuersystem unter Effizienz- und Gleichbehandlungsgesichtspunkten

Smysl a účel daňové jednotky podléhající DPH v systému daně z přidané hodnoty mezi hledisky zákona o rovném zacházení a efektivitě

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 72, (2023) Nr. 18, S. 705-711

Rozbor rozhodnutí Evropského soudního dvora (T II, C-184/23) a Spolkového finančního soudu (V R 40/19, v obnoveném řízení V R 20/22) se věnuje otázce pozice daňové jednotky v současném německém systému DPH, přesněji možnosti vzniku zdanitelných služeb podle zákona o DPH při fúzi z hlediska zákona o rovném zacházení a efektivitě. Autor na základě rozboru judikátů dochází k závěru, že dle zákona o rovném zacházení s daňovým poplatníkem je skupina vzniknuvší fúzí předmětem stejného právního zacházení jako daňový poplatník, který je součástí daňové jednotky, na základě výkladu čl. 11 systémové směrnice o DPH a podle článku 20 Charty základních práv Evropské unie. - Poznámky.

Zdeněk Kuneš

Stanovení místa plnění při poskytnutí služby podle § 10a až 10i zákona o dani z přidané hodnoty. 1. část

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 12-13, s. 35-43

Autor rozebírá a praktickými příklady ilustruje problematiku stanovení místa plnění při poskytnutí služby dle § 10a až 10i zákona o DPH. V tomto článku se věnuje stanovení místa plnění při poskytnutí přepravy osob; poskytnutí služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy; poskytnutí stravovací služby a poskytnutí nájmu dopravního prostředku. -- Více k určení místa plnění na s. 44-47. -- K tématu viz také Daňový a účetní TIP č. 22/2023, s. 1-6.

Bert Rürup, Axel Schrinner

Steuer ohne tieferen Sinn

Daně bez hlubšího smyslu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 203 (20.10.2023), S. 21

Esejistická úvaha o smyslu a funkci daně z přidané hodnoty. Autor se zamýšlí nad rolí DPH v příjmech německého spolkového rozpočtu, dívá se na ni jako na nástroj podpory ekonomiky (zejm. v případě covidových úlev). Blíže se zabývá politickým rozměrem výše sazeb daně. Zmiňuje také souvislost s exportní konkurenceschopností a regresivní efekt daně.

Zuzana Blažejová

Tax reliability index introduced

Zavedení indexu daňové spolehlivosti

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 8, p. 360-361

Stručný příspěvek přibližuje právní úpravu "indexu daňové spolehlivosti", která byla zavedena na Slovensku od 1.1.2022 zákonem č. 408/2021 Z. z. Index daňové spolehlivosti je proklientským nástrojem daňové správy a jeho cílem je posílit dodržování daňových předpisů na dobrovolné bázi. Kritéria pro určení daňové spolehlivosti vycházejí z plnění daňových povinností poplatníka vůči státu, týkají se např. podávání daňových přiznání a dalších daňových tvrzení, úhrady daně, placení celního dluhu, používání elektronické registrační pokladny, omezení hotovostních plateb, oblasti spotřebních daní a nadměrného odpočtu

DPH. Daňová správa rozděluje poplatníky (všechny podniky kromě určených dobročinných spolků) na základě získaného indexu daňové spolehlivosti do kategorií "vysoce spolehlivý", "spolehlivý", "méně spolehlivý" a "nehodnocený"; s půlroční délkou jednoho období pro hodnocení. - Poznámky.

Otakar Machala, Jiří Nesrovnal, Marie Velflová

Uložení peněžních prostředků na účet v bance jako podmínka daňové uznatelnosti tvorby rezervy na opravu hmotného majetku

Účetnictví, Sv. 2023, č. 10, s. 36-43

V příspěvku jsou předloženy závěry Koordinačního výboru (expertní diskuze mezi daňovými poradci a zástupci GŘ) na téma daňové uznatelnosti tvorby rezerv na opravu hmotného majetku v souvislosti s podmínkou uložení finančních prostředků ve výši rezervy na bankovní účet. Dle autorů figuruje tato povinnost v zákoně o dani z příjmů již poměrně dlouho, stále se ale objevují nejasnosti, z nichž některé vyvstaly také během krachu banky Sberbank v r. 2022. Nejprve je představena příslušná zákonná úprava, dále pak autoři probírají tato témata: typy finanční instituce pro ukládání peněžních prostředků, vliv inflace na tvorbu rezervy, postup při zániku peněžního ústavu, tvorba rezervy na opravy majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření. Text obsahuje závěry expertů k dílčím tématům. Většinou zástupci GŘ souhlasili s názorem předkladatelů, nebylo tomu tak ale ve všech případech. - Poznámky.

Christian Amand

VAT in the digital age proposal : can DRR tackle VAT fraud?

Návrh DPH v digitálním věku : může vykazování v reálném čase potlačit podvody na DPH?

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 5, p. 183-196

Autor v článku analyzuje, zda návrh evropského balíčku "DPH v digitálním věku" (VAT in the Digital Age, ViDA) spolu s povinnostmi, jež z něj vyplývají (elektronická fakturace, elektronické vykazování), může být nápomocný v boji proti daňovým únikům. Podle Evropské komise by měl návrh pomoci proti karuselovým podvodům (missing trader frauds). Autor je však k takovým závěrům spíše skeptický. V článku vedle představení návrhu, potřeby reforem i principu karuselových podvodů a možných metod, jak proti nim bojovat, představuje celou řadu slabých stránek ViDA (od nedostatečných důkazů o přínosech, přes možný únik dat a znevýhodnění evropských podniků, až po neschopnost návrhu reagovat na samotnou podstatu problému). - Poznámky.

Martin Děrgel

Zajištění DPH ručícím odběratelem : kdýž k plnění nedojde

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 24, (2023) č. 11-12, s. 43-48

S cílem omezit daňové podvody a zlepšit výběr daně z přidané hodnoty bylo od dubna 2011 zavedeno speciální ručení odběratele (plátce) za DPH nezaplacenou jeho dodavatelem (plátcem). Autor charakterizuje zranitelnost systému DPH a rozebírá zákonnou úpravu ručení za DPH versus pohled judikatury na speciální ručení odběratele za nezaplacenou DPH. Zdůrazňuje, že dle judikatury SDEU je pro uplatnění ručení odběratele za DPH neuhrazenou dodavatelem vždy nutno splnit tzv. vědomostní test a tuto podmínku prokazuje správce daně. Dále autor shrnuje doporučení, jak se zbavit hrozby ručení. Návazně představuje rozsudek NSS z dubna 2023 (sp. zn. 6 Afs 30/2022-37), který se týká dobrovolného zajištění daně odběratelem, které jej zbavuje zákonného ručení za DPH, v případě, kdy zároveň nedošlo k uskutečnění zdanitelného plnění, jehož daň odběratel zajistil.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 28, (2023) č. 10

Nemovitě věci v DPH - po novém stavebním zákoně (s. 2-9); Jak se vyhnout progresivní dani (s. 10-14); Dlužníci a postupy ve zdravotním pojištění (s. 15-16); Odpočet daně při pořízení automobilu a očekávané změny (s. 17-20); Evropské standardy pro uvádění informací o udržitelnosti (s. 21-27); Podvody na DPH, Kemwater a rozsah (bez)moci správce daně (s. 28-35); Desatero přesvědčivého právního textu (s. 36-37); Důkazy od orgánů činných v trestním řízení a jejich využitelnost v řízení daňovém - judikatura (s. 38-48).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále**Sv. 24, (2023) č. 11-12**

Živelní pohromy z pohledu podnikatele (s. 3-11); Doručování pracovněprávních písemností po novele (s. 14-16); Milostivé léto (2.): Správa sociálního zabezpečení (s. 17-19); Příjmy podnikatele bez nutnosti hradit pojistné (s. 20-24); Zápůjčky poskytnuté zaměstnancům (s. 25-26); Režim přenesení daňové povinnosti: stavební a montážní práce (s. 31-34); Bezúplatné dodání zboží: uplatnění DPH (s. 35-37); Poskytnutí služby s místem plnění mimo tuzemsko (s. 38-42); Zajištění DPH ručícím odběratelem: když k plnění nedojde (s. 43-48); Úročené zápůjčky u dlužníka a věřitele (s. 49-52); Znáte svůj pracovní posudek? (s. 64-66); Osobní spis - vizitka zaměstnance (s. 67-70); Souběh zaměstnání se samostatnou výdělečnou činností - zdravotní pojištění (s. 77-78); Agenturní zaměstnávání - změny (s. 79-82); Dohody o práci a švarcsystém (s. 89-92); Živelní pohromy - pracovněprávní pohled - překážky v práci (s. 96-99); Kratší pracovní úvazky (s. 104-106).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 31, (2023) č. 12-13**

Osvobození příjmů z prodeje nemovitostí (s. 3-6); Prodej soukromého automobilu z pohledu ZDP (s. 7-14); Daň z nemovitých věcí 2024 aneb jak se v tomto ohledu ozdravíme vládním konsolidačním balíčkem (s. 15-20); Svěřenský fond z právního a daňového pohledu (s. 21-28); DPH při dodání léčiv a zdravotnických prostředků v roce 2023 (s. 29-34); Stanovení místa plnění při poskytnutí služby podle § 10a až 10i zákona o dani z přidané hodnoty – 1. část (s. 35-43); Máte jasno ve správném určení místa uskutečnění zdanitelného plnění? Otestujte se v následujících deseti otázkách (s. 44-47); Pozemek v DPH: zboží versus dlouhodobý majetek – prověřeno soudem (s. 48-55); Judikatura v daňové praxi – rozsudek NSS ve věci 10 Afs 162/2021 (s. 56-57).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2023, č. 21**

Uplatnění DPH u dodání plynu, elektřiny, tepla a chladu (s. 1-5); Převod podílu ve společnosti – dotazy a odpovědi (s. 5); Nákup a pronájem nemovitosti OSVČ - dotazy a odpovědi (s. 6); Automobil zaměstnanci jako benefit - dotazy a odpovědi (s. 6-8); DPH a oprava zaúčtovaného daňového dokladu - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2023, č. 22**

Místo plnění - kde obvykle daňové subjekty chybují - stanovení místa plnění při dodání zboží a při poskytnutí služby (s. 1-6); Využití AI v účetnictví (s. 7); Účtování o prodeji EUR - spotová operace - dotazy a odpovědi (s. 8); Paušalizace jízdného při pracovní cestě a odpovědnost za škodu - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2023, č. 21**

Záruční opravy movité věci ve vazbě na ZDPH (s. 1-5); Podvod na DPH (s. 5-6); Odvod DPH z výhry ze soutěže - dotazy a odpovědi (s. 7); Náležitosti daňového dokladu a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Výměna kotle ve služebním bytě a sazba DPH - dotazy a odpovědi (s. 8); Prodej nového bytu a DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2023, č. 22**

Pokuty u kontrolního hlášení (s. 1-3); DPH u sportovní služby - dotazy a odpovědi (s. 4); Přemístění stavebního materiálu a DPH - dotazy a odpovědi (s. 4-5); Zřízení věcného břemene a DPH - dotazy a odpovědi (s. 5); Změna účelu užívání nemovitosti - dotazy a odpovědi (s. 6-7); Přijatá faktura od nespolehlivého plátce DPH - dotazy a odpovědi (s. 7); Dodání zboží společnosti uznané za mezinárodní organizaci - dotazy a odpovědi (s. 8).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Ian Dew-Becker, Stefano Giglio

Cross-sectional uncertainty and the business cycle: evidence from 40 years of options data

Průřezová nejistota a hospodářský cyklus: důkazy z údajů o opcích za 40 let

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 2, p. 65-96

Článek představuje nový způsob měření nejistoty napříč rizikovými sektory založený na akciových opcích jednotlivých podniků. Nejistota mezi danými sektory byla stabilní mezi lety 1980 a 1995 a poté zažila tři významné vrcholy během technologického boomu, finanční krize a epidemie koronaviru. Vztah volatility napříč rizikovými sektory k celkové ekonomické aktivitě byl smíšený a celková nejistota je mnohem silnějším prediktorem pro předpovídání celkového růstu. Analýza ukazuje, že napříč těmito sektory panuje omezená schopnost předpovídat budoucí ekonomickou aktivitu. V některých obdobích data ukazují, že nejistota může mít negativní dopad na ekonomiku, zatímco v jiných obdobích je nejistota vysoká například kvůli růstu inovací. - Poznámky.

Julian Heissler

Der Robin Hood der Ökonomie

Robin Hood ekonomie

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 40, S. 40-42

Francouzský ekonom a výzkumník v oblasti ekonomické nerovnosti Gabriel Zucman je hnací silou změny paradigmatu v ekonomii. Článek představuje Zucmana jako hvězdu budoucnosti, o níž se nyní uvažuje i jako o kandidátovi na Nobelovu cenu.

By Chaoran Chen, Ashique Habib, and Xiadong Zhu

Finance, managerial inputs, and misallocation

Finance, manažerské vstupy a chybná alokace

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 3 (Insights), p. 409-426

Článek se zabývá z teoretického pohledu financováním podniku. V běžných modelech se s finančními překážkami (financial constraints) setkávají jen malé či nové firmy. Autoři v článku předkládají model rozšířený o najímání manažerů, přičemž v tomto modelu se s překážkami při financování setkávají i velké firmy. Dochází také k výraznějšímu poklesu produktivity. Autoři pracují s daty z Číny. - Poznámky.

Antony Millner and Geoffrey Heal

Choosing the future : markets, ethics, and rapprochement in social discounting

Výběr budoucnosti : trhy, etika a sblížení u sociálního diskontování

The Journal of economic literature, Vol. 61, (2023) No. 3, p. 1037-1087

Příspěvek shrnuje a kriticky hodnotí dosavadní odbornou literaturu na téma tzv. společenských diskontních sazeb (social discount rates, SDRs) pro účely analýzy veřejných nákladů a přínosů u velkých projektů infrastruktury. Existují dva hlavní přístupy: přístup založený na tržních cenách a přístup založený na etice v čase, oba přístupy však mají svá pro a proti. Autoři tak přicházejí se třetí metodou, která různé teorie zastřešuje. - Poznámky.

By Elias Albagli, Christian Hellwig, and Aleh Tsyvinski

Imperfect financial markets and investment inefficiencies

Nedokonalé finanční trhy a investiční neefektivita

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 9, p. 2323-2354

Studie se zabývá vlivem nedokonalosti finančních trhů na investiční rozhodování a rozhodování podniků, kdy je cílem maximalizace hodnoty pro akcionáře. Zkreslené informace na akciových trzích mohou narušit investiční rozhodování i rozhodování o riziku, a to i v případech, kdy zkreslení není výrazné. Výsledky článku mohou odůvodnit potřebu regulace riskování ve finanční oblasti u veřejně obchodovatelných společností v situaci, kdy se fungování akciových trhů blíží efektivitě. Součástí článku jsou speciální modely. - Poznámky.

Diane Coyle, Mark Fabian, Eric Beinhocker, Tim Besley, Margaret Stevens

Is it time to reboot welfare economics? : overview

Je načase restartovat ekonomii blahobytu? : přehled

Fiscal studies, Vol. 44, (2023) No. 2, p. 109-121

Základním tématem ekonomie blahobytu (welfare economics) je normativní pohled na to, jak by ekonomický systém mohl a měl fungovat lépe. Normativní nástroje ekonomie blahobytu se vyvíjely spolu s teoriemi a metodami pozitivní ekonomie, nicméně v 80. a 90. letech 20. století byly rozpravy v rámci ekonomie blahobytu přehlíženy. Článek shrnuje příspěvky symposia věnovaného ekonomii blahobytu a snaze o oživení normativních otázek jako ústředních témat ekonomické vědy. Příspěvky seznamují s aktuálními teoretickými pokroky, novými zjištěními z empirických studií a novinkami v ekonomickém měření, které míří k vyšší propracovanosti normativního pohledu. - Poznámky. -- Viz jednotlivé příspěvky ze symposia o „welfare economics“ na s. 123-169.

P.J. Gandon, Ken Kuttner, Sandeep Mazumder, Caleb Stroup

Macroeconomic research, present and past

Makroekonomický výzkum, současnost a minulost

The Journal of economic literature, Vol. 61, (2023) No. 3, p. 1088-1126

Autoři v příspěvku na téměř 1900 člancích publikovaných v 10 předních oborových časopisech hodnotí aktuální makroekonomický výzkum. Zjišťují, že klesá význam ekonometrických metod při ověřování hypotéz, roste naopak používání výpočetně náročné analýzy vycházející z teorie. Z témat bývají zkoumány finanční frikce a nedokonalosti na trzích. Kromě toho dochází k průniku makroekonomie a jiných disciplín. - Poznámky.

By Michael Rubens

Market structure, oligopsony power, and productivity

Struktura trhu, tržní síla oligopsonu a produktivita

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 9, p. 2382-2410

Autor v příspěvku analyzuje situaci tabákového průmyslu v Číně, kdy v důsledku státní regulace došlo ke konsolidaci firem (firmy, jejichž velikost neodpovídala stanovené hranici, byly nuceny opustit trh). Zkoumán je vliv oligopsonní síly na alokační efektivnost a přerozdělování příjmů. Je zjištěno, že regulace zvýšila marže u vstupů průměrně o 37 %, což způsobilo pokles alokační efektivnosti a přerozdělení příjmů v neprospěch domácností v zemědělských regionech. - Poznámky.

Nathan Deutscher and Bhashkar Mazumder

Measuring intergenerational income mobility : a synthesis of approaches

Měření mezigenerační příjmové mobility : syntéza přístupů

The Journal of economic literature, Vol. 61, (2023) No. 3, p. 988-1036

Článek se zabývá tématem mezigenerační příjmové mobility v odborné literatuře, konkrétně jejími měřítky. Na datech o dani z příjmů v Austrálii autoři zjišťují, zda různá měřítka mezigenerační mobility vedou ke stejným závěrům a poskytují podobné informace. Jasný rozdíl je mezi relativními a absolutními měřítky, mezi řadou indikátorů se však objevuje silná korelace. - Poznámky.

Marco Bonomo, Carlos Carvalho, René Garcia, Vivian Malta, Rodolfo Rigato

Persistent monetary non-neutrality in an estimated menu cost model with partially costly information

Trvalá monetární anti-neutralita v modelu odhadovaných nákladů na nabídku s částečně nákladnými informacemi

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 2, p. 466-505

Autoři navrhují model spojující mikroekonomické poznatky o častých cenových výkyvech s monetární anti-neutralitou. Model vychází z cenových statistik americké ekonomiky a je porovnáván s modelem Calvo. Pokud je každá cenová změna efektivní v kompenzaci monetárních šoků, nominální cenová rigidita nemůže být hlavním zdrojem monetární anti-neutrality. V autory navrženém modelu mají firmy neustále informace o specifických šocích, které mohou začlenit do cenových rozhodnutí za nízké nebo nulové náklady, což zlepšuje jejich efektivitu. - Poznámky.

Andrew Hessler

Unobserved components model estimates of credit cycles : tests and predictions

Odhad modelu nepozorovaných komponent u úvěrových cyklů : testy a predikce

Journal of financial stability, Vol. 66 (2023), No. 3 (June), 16 p.

Účinnost proticyklických kapitálových rezerv (countercyclical capital buffer, CCyB) závisí na přesnosti měření hospodářského cyklu a fluktuací na finančních trzích. Proměnná, který zachycuje odezvu finančních trhů na přechodné výkyvy, bývá označována jako "úvěrový cyklus". Metoda používaná k měření úvěrového cyklu Basilejským výborem pro bankovní dohled má podle autora řadu nedostatků. Vysoce matematicky zaměřený článek v reakci na to předkládá alternativní přístup k odhadu úvěrových cyklů, který vychází z tzv. hypotézy o permanentním příjmu (permanent income hypothesis) a z tzv. UC modelů (modely nepozorovaných komponent). - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Christian Schnell

Bafin einigt sich mit der Allianz

Bafin se shoduje s Allianz

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 186 (26.9.2023), S. 22

Spolkový úřad pro dohled nad finančními službami (Bafin) stahuje své dosavadní výtky týkající se bezpečnosti a ochrany dat proti pojišťovací společnosti Allianz SE a jejím dceřiným společnostem. Allianz dostala řadu doporučení, zejm. v oblasti IT bezpečnosti a informačně-bezpečnostní architektury služeb, a na základě shody na jejich implementaci Bafin upustí od dalších opatření a postihů.

Ning Tang, Amina Kamar, Chih-Yung Lin, Chien-Lin Lu

Bank safety-oriented culture and lending decisions

Bankovní kultura orientovaná na bezpečí a rozhodování o půjčkách

Journal of financial stability, Vol. 66 (2023), No. 3 (June), 18 p.

Studie analyzuje vliv bankovní kultury na typ korporátních klientů, se kterými banka uzavírá úvěrové smlouvy. Zkoumaný konečný vzorek zahrnoval přes 27 tisíc smluv s více než dvěma tisíci firmami z let 1999-2017 z databáze DealScan. Je zjištěno, že u banky, jejíž kultura je orientovaná na bezpečnost, existuje vyšší pravděpodobnost uzavření smlouvy s nízkorizikovým klientem. Banky účtují těmto klientům nižší úrokové rozpětí. Zároveň byla mj. zamítnuta alternativní hypotéza, dle které tyto banky odmítají rizikové klienty pouze kvůli svému konzervativnímu postoji, což by poškozovalo jejich tržní hodnotu. - Poznámky.

Martin Arnold, Henry Foy

Bundesbank's Buch set for watchdog role

Claudia Buch z Bundesbank se ujme dohledu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41428 (14.9.2023), p. 2

Viceprezidentka Deutsche Bundesbank, Claudia Buch, by měla být jmenována hlavní vedoucí finančního dohledu eurozóny. Byla nominována na předsedkyni bankovního dozorčího orgánu Evropské centrální banky a s jejím příchodem se očekává zpřísnění přístupu k dohledu nad bankovníctvím. Mechanismus jednoho dozorčího byl založen v r. 2014 s cílem harmonizovat dohled nad bankovníctvím v eurozóně.

Domenico Curcio, Igor Gianfrancesco, Davide Vioto

Climate change and financial systemic risk : evidence from US banks and insurers

Klimatická změna a finanční systémové riziko : poznatky z bank a pojišťoven v USA

Journal of financial stability, Vol. 66 (2023), No. 3 (June), 13 p.

Studie analyzuje vliv klimatických změn a s nimi spojených přírodních katastrof na systémové finanční riziko. Na datech z USA je zjišťován vliv vývoje tzv. zelených a hnědých tržních indexů na toto riziko prostřednictvím regresních metod. Na tzv. zelených indexech figurují cenné papíry firem, jež nabízejí produkty a služby, které přispívají k environmentálně udržitelné ekonomice. Tzv. hnědé indexy pak sledují cenné papíry firem patřících mezi největší znečišťovatele životního prostředí. Autoři mj. docházejí k závěru, že vyšší hodnoty zelených indexů snižují systémové riziko více, než vyšší hodnoty hnědých indexů. Vzestup rizikovosti zelených indexů pak zvyšuje systémové riziko více, než vzestup

rizikivosti hnědých indexů. Výsledky také mj. potvrzují, že je nutné přijímat taková opatření, která potlačí nárůst četnosti i závažnosti klimatických katastrof. - Poznámky.

Martin Arnold

ECB faces knife-edge decision on interest rates

ECB stojí před ostrým rozhodnutím o úrokových sazbách

Financial Times, Vol. 2023, No. 41426 (12.9.2023), p. 2

Evropská centrální banka stojí opakovaně před rozhodnutím o zvýšení úrokových sazeb. Navzdory poklesu inflace v eurozóně na 5,3 % v srpnu je další zvýšení sazeb stále možné, zejména kvůli rostoucím cenám ropy a oslabujícímu euru.

Martin Arnold, Mary McDougall

ECB lifts interest rates to all-time high

ECB zvyšuje úrokové sazby na historické maximum

Financial Times, Vol. 2023, No. 41429 (15.9.2023), p. 2

Evropská centrální banka zvýšila úrokové sazby na 4 %, což je historické maximum. Ačkoli se očekává, že hlavní centrální banky brzy ukončí zvyšování sazeb, ECB zdůraznila upravení své inflační prognózy a sazbu zvýšila. Článek shrnuje důsledky tohoto měnověpolitického rozhodnutí.

Kate Duguid, Mary McDougall, Hudson Lockett

Fed attempts balancing act to prevent recession

Fed se pokouší vyvažovat, aby zabránil recesi

Financial Times, Vol. 2023, No. 41431 (18.9.2023), p. 10

Text se skládá ze tří příspěvků z reakce FT.

Colby Smith

Fed faces tricky balancing act on price pressures

Fed čeká složité vyvažování cenových tlaků

Financial Times, Vol. 2023, No. 41433 (20.9.2023), p. 3

Americká centrální banka Fed pravděpodobně ponechá základní úrokovou sazbu na 22letém maximu, aby měla více času zhodnotit pokrok protiinflační politiky směřující k inflačnímu cíli 2 %. Předpovědi vývoje závisí na tom, jaké budou výdaje amerických spotřebitelů a ceny ropy.

Joe Leahy, Hudson Lockett

China's renminbi sinks to 16-year low as slowing exports weigh on recovery

Čínská měna se propadá na 16leté minimum kvůli dopadu zpomalujícího se vývozu na oživení

Financial Times, Vol. 2023, No. 41423 (8.9.2023), p. 1

Čínská měna klesla na svou nejnižší úroveň vůči dolaru od r. 2007 v důsledku poklesu vývozu. Tento trend ukazuje problémy čínského výrobního sektoru se zotavením po pandemii covid-19.

Son Tran, Dat Nguyen, Khuong Nguyen, Canh Nguyen, Liem Nguyen

Income diversification, market structure and bank stability : a cross-country analysis

[elektronický zdroj]

Diverzifikace příjmů, tržní struktura a bankovní stabilita : mezinárodní analýza

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 5, p. 550-568

Autoři v článku analyzují vliv diverzifikace příjmů a tržní koncentrace bank na stabilitu bankovního sektoru. Na datech z období let 2000-2020 ze 173 zemí je identifikován pozitivní vztah mezi diverzifikací příjmů a bankovní stabilitou i tržní koncentrací a bankovní stabilitou (pokud je bankovní systém koncentrovaný, stabilita bank je podle autorů pravděpodobnější). Dále autoři došli k závěru, že tržní koncentrace mění vztah mezi diverzifikací příjmů a stabilitou. - Poznámky. Plný text dostupný z:

<https://doi.org/10.18267/j.pep.843>

Lagarde erwartet sinkende Inflationsraten**Lagardeová očekává klesající míru inflace**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 194 (9.10.2023), S. 12

Prezidentka Evropské centrální banky Ch. Lagardeová uvedla, že pokud zůstane zachována současná politika úrokových sazeb po dostatečně dlouhou dobu, povede to k včasnému návratu inflace v eurozóně do kýžené 2% meze, aniž by nutně muselo dojít k dalšímu navyšování sazeb oproti současnému stavu. Inflace v eurozóně meziročně poklesla z více než deseti procent v posledním čtvrtletí r. 2022 na 4,3 % v závěrečném kvartálu 2023 (s poklesem ze srpnových 5,3 %). Pozitivně také hodnotí oblast energetiky a zaměstnanosti, a ačkoli se zdržela konkrétního odhadu, prognóza růstu platů a mezd nasvědčuje, že dvouprocentní míra inflace by mohla být dosažena v r. 2025.

Theodora Bermpei, Marta Degl'Innocenti, Antonios Nikolaos Kalyvas, Si Zhou

Lender individualism and monitoring : evidence from syndicated loans**Individualismus věřitelů a dohled : zjištění ze syndikovaných úvěrů**

Journal of financial stability, Vol 66 (2023), No. 3 (June), 14 p.

Studie se zabývá otázkou, zda kulturní aspekty na straně věřitelů ovlivňují styl dohledu. Zkoumán byl vzorek více než 27 tisíc syndikovaných půjček v USA z let 1998-2017. Individualismus, na který se studie zaměřila, byl posuzován podle toho, z jaké země pochází vedoucí představitel příslušné banky. Bylo zjištěno, že v případě individualismu je dohled méně formální a podmínky úvěrové smlouvy jsou volnější. Negativní vztah mezi dohledem a individualismem však může být ovlivněn (resp. zmírněn) i dalšími aspekty. - Poznámky.

Lidé realitním fondům věří : objem investic do nemovitostních fondů roste, za posledních pět let se zdvojnásobil

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 8, s. 60-63

Příspěvek přibližuje přínosy investování do nemovitostních fondů a zdůrazňuje rostoucí oblibu tohoto druhu investování v ČR. Popisuje budování nemovitostního fondu, tvorbu jeho portfolia i současné trendy, které ovlivňují investice realitních fondů. Charakterizuje také rozdíly mezi otevřeným a uzavřeným nemovitostním fondem a vhodnost investování v nich. Grafy ukazují, kolik Češi investují do nemovitostních fondů (od r. 2009 do současnosti), průměrné roční výnosy za posledních pět let i objem prostředků investovaných do různých typů fondů k březnu 2023. -- K výnosnosti českých realitních fondů viz HN č. 201/2023 (18.10.2023), s. 1, 9-11.

Mixed messages**Smíšené signály**

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9369, p. 29

O tom, proč by evropští politici měli sledovat dění na finančních trzích. Článek se věnuje třem oblastem, ve kterých trhy vysílají politikům různé více či méně zřetelné a očekávané signály. Zdá se, že trhy například příliš nevěří společným evropským dluhopisům, důvěřují však systému obchodování s emisemi. Dalším signálem je pak hodnota eura vůči dolaru - během posledních deseti let euro oslabilo přibližně o čtvrtinu, zároveň je však silnější než v době svého vzniku. Kurz ovlivňuje řada faktorů, dlouhodobě ale kurz odráží dynamiku ekonomiky, její inovační potenciál a celkové vyhlídky. Oslabení eura by proto politici neměli brát na lehkou váhu.

Raphael Minder, Barbara Erling

Poland rate cut plan raises concerns about political motives**Plán na snížení sazeb v Polsku vyvolává obavy z politických motivů**

Financial Times, Vol. 2023, No. 41421 (6.9.2023), p. 2

Polská centrální banka se připravuje na snížení úrokových sazeb, a to i přes vysokou inflaci, což vyvolává obavy z politického ovlivňování. I když byla jednou z prvních centrálních bank, které v r. 2021 zvyšovaly úrokové sazby, nyní se pravděpodobně očekává jejich snížení, přestože polská inflace je stále mnohem vyšší než průměr EU (10,1 % v srpnu). Někteří analytici tvrdí, že úzký vztah mezi prezidentem centrální banky a vládnoucí konzervativní stranou Právo a spravedlnost (PiS) ovlivňuje měnovou politiku, zejména s ohledem na blížící se volby v říjnu 2023.

Libor Ostatek

Poplatek za předčasné splacení hypotéky? : návrat k normálu s větším užitekem než škodami

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 8, s. 32-33

Komentář k plánovanému znovuzavedení bankovního poplatku pro klienty, kteří splatí svoji hypotéku předčasně. Připravovaná právní úprava umožní zavést poplatek ve výši až dvou procent z nesplacené jistiny. Autor dovozuje, že v konečném důsledku změna povede k výhodnějším podmínkám hypoték pro nové i stávající klienty. -- K tématu viz také příspěvek v čas. Bankovníctví č. 10/2023, s. 38-39.

Yasmin Osman

Streit um unverzinsten Pflichteinlagen der Banken bei der EZB

Spor o neúročení povinných vkladů u ECB

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 199 (16.10.2023), S. 37

Evropská centrální banka v červenci 2023 rozhodla o zrušení výplat úroků z povinných minimálních rezerv bankám (platné od září), což sníží příjmy evropského bankovního sektoru o 6 miliard eur ročně. Rozhodnutí vyvolalo debatu v očekávání možného zvýšení povinné 1% výše vkladu. Zrušení úroku se dotýká především německého bankovního sektoru s nejvyšším, 45miliardovým podílem na celkových rezervách ve výši 165 miliard eur. Představitelé bankovního sektoru varují, že navýšení povinné rezervy sníží schopnost bank poskytovat úvěry. Podpora navýšení v Radě Evropské centrální banky je podle autorky článku stěžejí odhadnutelná, mezi odpůrce se řadí mj. Isabel Schnabel.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 31, (2023) č. 10

V ČR se spouští projekt přesného měření inflačních očekávání (s. 5); České finance na rozcestí. Jakým směrem se vydáme dál? - problematika udržitelnosti veřejných financí (s. 10-13); Přísná měnová politika zasáhla zejména malé a střední podnikatele - rozhovor s viceguvernerkou ČNB E. Zamrazilovou (s. 14-17); Struktura financování firem a transmise měnové politiky ČNB (s. 18-19); ČNB šetří. Banky přijdou o miliardy - zrušení úročení povinných minimálních rezerv (s. 20-21); Výběr regulatorních novinek za třetí čtvrtletí roku 2023 (s. 22-25); Splněná pětiletka - strategie o digitálních financích, FIDA a PSR (s. 28-29); Číslo účtu se stane nepotřebným. Technická stránka revoluční změny je obestřena tajemstvím - platba na kontakt (s. 36-37); Změna poplatku při změně banky u hypoték nejasná pravidla pro jejich předčasné splacení nevyřeší (s. 38-39); Zatočí digitální koruny ČNB s bilancí komerčních bank? (s. 40-41); Aktivní versus pasivní investování. Který přístup dává větší smysl? (s. 48-50); Vysoké úroky nie sú problém, hypotéky ale spomaľujú - slovenský hypotečný trh (s. 56-57).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Olaf Scholz ; rozhovor vedli Sonja Álvarez, Horst von Buttlar, Max Haerder

"Es gibt keinen Anlass, zu jammern"

"Není důvod naříkat"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 40, S. 28-33

Rozhovor s německým kancléřem O. Scholzem o tom, že Německu se daří lépe, než si mnozí stěžují, dále o hospodářském zázraku a lídrech světového trhu.

Regina Riphahn ; rozhovor vedl Bert Losse

"Wettbewerbsnachteil für deutsche VWL"

"Konkurenční nevýhoda německé ekonomiky"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 39, S. 36-37

Rozhovor s profesorkou ekonomie a vedoucí německého hospodářského sdružení Verein für Sozialpolitik (VfS) R. Riphahn o tom, jak dobrá je německá ekonomika. Riphahn ji vidí v nevýhodě oproti USA a vyzývá politiky, aby zlepšili omezený přístup empirických výzkumníků k datům.

Monika Schnitzer ; rozhovor vedl Bert Losse

"Wir alle müssen agiler werden"

"Všichni musíme být aktivnější"

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 41, S. 36-38

Rozhovor s profesorkou M. Schnitzerovou, šéfkou německé Rady ekonomických expertů, o tom, jak znovu nastartovat německou ekonomiku. Podle jejího názoru by se mělo národní hospodářství přetvořit mnohem razantněji.

A losing battle

Prohraná bitva

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9370, p. 71

Ještě na počátku října 2023 se zdála budoucnost Blízkého východu slibná, bohaté státy Perského zálivu ve velkém investovaly do futuristických měst, sportu i celých výrobních sektorů a hovořilo se o tom, že by si mohly polepsit i chudší státy regionu. Nyní se však veškerá pozornost upírá k Izraeli, kde probíhá ozbrojený konflikt. V souvislosti s tím článek rozebírá, jaké ekonomické dopady by mělo případné rozšíření konfliktu do jiných oblastí regionu (při různých scénářích). Zmíněna je např. ekonomika Egypta, jež se již nyní potýká s téměř 40% inflací, okolnosti možného přílivu uprchlíků, vliv na ceny ropy a na investice.

Julian Olk

Deutschland schrumpft als einzige Industrienation

Německo jako jediná průmyslová země neroste

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 196 (11.10.2023), S. 8-9

Aktualizovaná ekonomická prognóza MMF nově předpokládá propad německé ekonomiky v r. 2023 o 0,5 %, oproti 0,3 % z léta. Spolková vláda očekává propad o 0,4 %. MMF i spolková vláda se shodují na růstových očekáváních pro r. 2024, ačkoli MMF předpovídá 0,9 % oproti 1,3 % z předchozí prognózy. Předním faktorem, ovlivňujícím hospodářský růst, je vysoká inflace, jejíž průměrná míra za r. 2023 dosáhne v Německu podle MMF 6,3 % a podle spolkové vlády 6,1 %. Příští rok se očekává snížení inflace na 3,5 podle predikcí MMF a na 2,5 % podle Spolkového ministerstva financí. Článek dále shrnuje vývoj hospodářského růstu v EU a v celosvětovém kontextu, blíže se věnuje roli USA a souvislosti problémů tamní ekonomiky s evropským prostorem.

S. Gusbeth, M. Peer, M. Benninghoff

Chinas Wirtschaft wächst schneller als erwartet

Čínské hospodářství roste nad očekávání rychle

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 202 (19.10.2023), S. 8

Čínské hospodářství zaznamenalo ve třetím čtvrtletí r. 2023 meziroční růst 4,9 %, mezikvartální pak ve výši 1,3 %. Ekonomové z agentur S&P a Natixis dodávají, že hodnota meziročního růstu je dána i úpravou loňských statistik čínskou stranou. Mezinárodní měnový fond v upravené prognóze pro Čínu počítá s 5% růstem (oproti původním 5,2 %) a 4,3% růstem v r. 2024 (4,6 % před korekcí). Článek cituje A. Polka z thinktanku Trivium, který komentuje problematiku dlouhodobě nízkého čínského růstu, zejm. po ukončení politiky nulového covidu, jako kombinaci cyklických a strukturálních faktorů a poukazuje na potenciálně přeceňovanou roli realitního sektoru v rámci čínské ekonomiky.

Our European economic pentathlon : winners and losers

Náš evropský hospodářský pětiboj : vítězové a poražení

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9367, p. 21-22

Hospodářská situace v Evropské unii se zhoršuje, predikované tempo ekonomického růstu do dalších let je pouze mírné, Německo vstupuje do recese. Redakce The Economist vytvořila žebříček, ve kterém hodnotila, jak si evropské země stojí v různých oblastech (zadlužení, poptávka, demografický vývoj, dekarbonizace, snižování závislosti na autokratických státech). U každé z pěti oblastí měla členská země EU možnost získat pomyslnou zlatou, stříbrnou či bronzovou medaili. Česká republika se ze zkoumaných zemí umístila se dvěma stříbrnými a třemi bronzovými medailemi čtvrtá od konce (po ČR následovaly už jen Itálie, Slovensko a Maďarsko). Pozitivněji než v případě západní Evropy se v ČR (a dalších zemích regionu) vyvíjí demografická situace. Jeden z doplňujících grafů také poukazuje na výrazně nadprůměrný růst spotřebitelských cen v ČR. -- Viz i článek "Don't copy Bidenomics: Europe's economy" na s. 10.

Jihad Azour, Taline Koranchelian

Overhauling the Arab world's economies

Přestavba ekonomik arabského světa

Finance & development, Vol. 60, (2023) No. 3 (September), p. 18-23

Autoři prosazují myšlenku, že nastal čas revidovat ekonomické motory Středního východu a severní Afriky. Oblast s 600 miliony obyvatel přináší příležitosti pro inkluzivní růst a nová pracovní místa. Přestože země sdílejí jazyk a kulturu, čelí výzvám jako je zadlužení a nezaměstnanost. Nové možnosti vycházejí z digitalizace a zelených investic. Článek volá po potřebě nového ekonomického modelu s důrazem na makroekonomickou stabilitu a soukromý sektor. Energetická a klimatická transformace jsou klíčové, stejně jako zavádění nových technologií. K úspěchu vede posílení transparentní komunikace a regionální spolupráce.

Populists v sensibles

Populisté vs. rozumní

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9367, p. 64

V r. 2024 čekají mnohé země světa včetně USA důležité volby, přičemž v řadě zemí je pravděpodobná výhra populistické strany či představitele. V souvislosti s tím se v článku rozebírá, co obvykle vítězství takových představitelů znamená pro ekonomiku. Prezentovány jsou závěry studie "Populist Leaders and the Economy" autorů M. Funkeho, Ch. Trebesche a M. Schularicka. Autoři na základě svého výzkumu došli k závěru, že po patnácti letech od nástupu populistické strany do vlády je HDP na obyvatele v dané zemi nižší o 10 % než v případě, že by byla u moci "rozumná" vláda. Otázkou ovšem je, zda v průběhu času nedošlo ke změně i u nepopulistických politiků. I běžní politici nyní neprovádějí tolik prorůstových opatření, jako v minulosti; voličům se slibují vyšší příjmy; a reformy např. na pracovním trhu se v posledních deseti letech prakticky zastavily. Populističtí politici pravděpodobně nynější problémy nevyřeší, ale je třeba, aby se vzchopily i běžné strany. -- Studie bude otištěna v jednom z nadcházejících čísel časopisu The American Economic Review.

By Gabriel Chodorow-Reich, Loukas Karabarbounis, and Rohan Kekre

The macroeconomics of the Greek depression

Řecká ekonomická deprese z pohledu makroekonomie

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 9, p. 2411-2457

Autoři v článku analyzují zdroje boomu i propadu řecké ekonomiky v letech okolo r. 2007 prostřednictvím dynamického modelu všeobecné rovnováhy. K boomu výroby vedla podle nich zahraniční poptávka a vládní spotřeba, spotřebu naopak podpořily transfery. V rozporu s převažujícími tezemi je zjištěno, že během propadu výrazně klesly mzdy i ceny. Propad výroby způsobila daňová politika; prudký pokles spotřeby a mezd byl pak zapříčiněn nepojistitelnými riziky. V článku je rovněž analyzováno, jak krizi ovlivnila záchranná opatření (bailouts). - Poznámky.

Too good to be true

Příliš dobré na to, aby to byla pravda

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9370, p. 11

Aktuální hospodářská situace ve světě je příznivá jen zdánlivě, hospodářský růst stojí na vratkých základech. Ústředním problémem je těžce udržitelná kombinace rekordně vysokých státních dluhů a vyšších úrokových sazeb po delší dobu ("higher for longer"). Státy budou muset značné prostředky vydávat na úroky, zároveň nebudou schopny naplnit vysoká očekávání trhů. Nadějí by mohl být růst produktivity vyvolaný inovacemi (umělá inteligence). Zároveň se však objevují další rizika, která by mohla poškodit produktivitu, jako např. další protekcionistická opatření, pokud by příští prezidentské volby v USA vyhrál D. Trump. -- Viz i příspěvky na s. 20-22 a 57-58.

Under the gun

Pod palbou

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9369, p. 72

Diskuze o aktuálních výzvách izraelské ekonomiky uprostřed válečného konfliktu. První výzvou je zaměstnanost - ozbrojené síly povolaly vojáky v záloze, ekonomika se vyrovnává s výpadkem pracovníků a zaměstnanci chybí rovněž na nekvalifikovaných pozicích, které před propuknutím konfliktu zastávali Palestinci ze Západního břehu. Mezi další výzvy pak patří propad spotřeby a náklady

války pro izraelský rozpočet. Zatím se země s těmito výzvami vypořádává, to ale s prodlužujícím se konfliktem může být stále těžší.

Thomas Stölzel, Martin Seiwert

Warten auf den Ölwechsel

Čekání na náhradu ropy

WirtschaftsWoche, jg. 2023, Nr. 42, S. 18-26

Ropný a plynárenský průmysl je pro mnohé strašákem. Hořká pravda je však taková, že ropa, které se potřebujeme co nejdříve zbavit, bude svět potřebovat ještě dlouho. Nadnárodní ropné společnosti na ochraně klimatu bohatě vydělají.

Informatika. Počítače

Veronika Vichová

Umělá inteligence jako nástroj pro zvládnutí migrace

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 18, s. 624-631

Cílem příspěvku je představit možnosti využití umělé inteligence v řízeních souvisejících s migrací v kontextu příslušných předpisů Evropské unie. Autorka stručně popisuje evropské nařízení, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci, AIA), a kategorizaci AI podle míry rizika. Uvádí, že návrh AIA klasifikuje použití umělé inteligence pro imigraci, azyl a hraniční kontrolu jako "vysoce rizikové", a její využití v kontextu migrace vyvolává řadu otázek týkajících se základních práv. V textu poté seznamuje s algoritmy umělé inteligence, které se připravují a vyvíjejí, nebo již používají v souvislosti s migrací. Jedná se o oblasti předpovídání migračních toků, automatické zpracování a posuzování žádostí o vízum (algoritmické profilování), kontroly na hranicích (IBorderCtrl) a algoritmy, které lze využít po příjezdu do země (extrakce z telefonu, zjišťování jazyku/dialektu, GeoMatch). Autorka zdůrazňuje, že v souvislosti s migrací může AI nepříznivě ovlivnit respektování lidské důstojnosti nebo právo na řádné posouzení žádosti a je nutné pokračovat ve sledování dopadů technologií na lidská práva. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Martin Wolf

We need the G20 - but what is it for?

G20 potřebujeme, ale k čemu je?

Financial Times, Vol. 2023, No. 41427 (13.9.2023), p. 17

Skupina největších ekonomik světa G20 je klíčovým fórem pro řešení globálních výzev, ale chybějící účast některých klíčových světových vůdců, nadměrný rozsah komuniké a nekonzistence mezi deklarovanými cíli a realitou v některých zemích G20 zpochybňují účinnost skupiny. Komentář mj. navrhuje řešení v podobě poskytování většího oficiálního financování, které by oživilo soukromé kapitálové toky prostřednictvím sdílení rizik.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Martin Arnold, Guy Chazan

Bundesbank urges German companies to cut China exposure

Bundesbank vyzývá německé společnosti, aby snížily svou otevřenost vůči Číně

Financial Times, Vol. 2023, No. 41432 (19.9.2023), p. 3

Německá centrální banka upozorňuje, že nadměrná závislost na obchodu s Čínou je jedním z hlavních důvodů ohrožení obchodního modelu Německa. 29 % německých společností dováží z Číny zásadní materiály a díly, což vystavuje jejich operace významnému riziku v případě zvyšujícího se politického napětí.

Yasmin Osman

Die größten Gefahren für das globale Finanzsystem

Největší nebezpečí pro globální finanční systém

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 196 (11.10.2023), S. 30-31

Shrnutí analýzy Mezinárodního měnového fondu o rizicích světového finančního systému. Zařazuje mezi ně trvající zranitelnost bankovního sektoru, vliv úrokových sazeb na pohledávky a schopnost dlužníků je splácet, zranitelnost trhu s nemovitostmi (danou mj. předchozím bodem), oslabení mezinárodních finančních a kapitálových trhů přetrvávající politikou zvýšených úrokových sazeb a možnou vlnou prodeje aktiv, dále tzv. „stínové banky“ stojící mimo regulaci bankovního sektoru a také dopad potenciální hospodářské a finanční nestability Číny na světové trhy.

Rahmonov Jaloliddin

Digitalization in global trade : opportunities and challenges for investment

Digitalizace v globálním obchodu : příležitosti a rizika pro investice

Global trade and customs journal, Vol 18 (2023), No. 10, p. 391-395

Příspěvek krátce shrnuje příležitosti a rizika pojící se s digitalizací světového obchodu a cel. Na jedné straně digitalizace přispěla ke zefektivnění a zesíhlení procesů, na straně druhé vyvolává nové nároky v oblastech kybernetické bezpečnosti či ochrany osobních údajů. Součástí článku je návrh obecněji formulovaných opatření, která by měly přijmout organizace v souvislosti s digitalizací světového obchodu (mj. za účelem zmírnění rizik). Zároveň autor zdůrazňuje význam strategických investic ze strany organizací do digitální oblasti. - Poznámky.

Jan Slezák

Důsledky nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 5, s. 4-7

Ochrana hospodářské soutěže a kontrola nedovolené veřejné podpory tvoří nedílné pilíře jednotného vnitřního trhu EU. Příspěvek rozebírá evropské nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh č. 2022/2560/EU, které slouží jako nástroj ochrany před nedovolenými finančními zásahy ze strany třetích států. Nařízení opravňuje EK k přezkoumávání poskytnutých subvencí a stanovuje specifické notifikační povinnosti u spojování soutěžitelů a účasti dodavatelů na veřejných zakázkách. Autor se věnuje souvislostem této nové právní úpravy se zadávacím řízením. Uvádí, že nařízení je relevantní pro zadavatele zadávající VZ s hodnotou převyšující 250 mil. eur; zadavatel je povinen vždy předat notifikaci EK a musí oznámit veškeré finanční příspěvky ze třetích zemí za tři roky, i pokud jejich souhrn nepřesahuje 4 mil. eur. Komise může zakázat uzavření smlouvy v zadávacím řízení. Autor upozorňuje, že vyloučení dodavatele na základě rozhodnutí EK zatím nemá oporu v zákoně o zadávání veřejných zakázek.

Dalia Marin

EU-Importzölle auf chinesische E-Autos sind eine gute Idee

Importní cla Evropské unie na čínské elektromobily jsou dobrý nápad

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 202 (19.10.2023), S. 16

Komentář k významu evropských cel na čínské elektromobily. EU uvalením dovozních cel na silně státně subvencovaný čínský elektromobilní export ochrání evropský průmysl před obdobným šokem, jakým byl vstup Číny do WTO v r. 2001, dále umožní evropskému průmyslu dohnat technologický náskok a poskytne čas pro postih čínských prohřešků proti WTO.

Thomas Jahn, Moritz Koch

EU-Strafzölle gegen China träfen Tesla hart

Celní opatření EU proti Číně by mohla silně zasáhnout Teslu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 196 (11.10.2023), S. 18-19

Chystaná celní opatření EU, cílená proti čínské politice silných státních dotací na výrobu elektromobilů, která zkresluje evropské tržní prostředí, mohou silně zasáhnout americkou společnost Tesla. Ta jako jediná zahraniční společnost v Číně nevyrábí ve formě joint venture. Tesla dováží až 40 % elektromobilů na evropský a americký trh.

Ian Johnston, Harry Dempsey, Chloe Cornish

G7 to ban Russian diamond imports

G7 zakáže dovoz ruských diamantů

Financial Times, Vol. 2023, No. 41430 (16.9.2023), p. 2

Země G7 plánují od ledna 2024 zakázat dovoz diamantů z Ruska, které je jejich největším producentem na světě. Belgie se dosud bránila sankcím na úrovni EU z obav, že by tak mohl růst význam Dubaje jako obchodního centra pro diamanty na úkor Antverp.

Alessandro Barattieri, Matteo Cacciatore

Self-harming trade policy? : protectionism and production networks

Sebeoškozující zahraničněobchodní politika? : protekcionismus a výrobní sítě

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 2, p. 97-128

Prostřednictvím analýzy měsíčních dat o dočasných obchodních překážkách (TTBs) autoři zkoumají dopady protekcionismu na zaměstnanost v USA. Identifikují šoky zahraničněobchodní politiky a určují dynamické dopady protekcionismu. Zjišťují malé příznivé až nevýznamné účinky protekcionismu v chráněných odvětvích a významné negativní účinky v odvětvích zpracovávajících ropu a plyn. Protekcionismus může mít větší dopad, jedná-li se o budoucí klíčové historické období. - Poznámky.

Karl Stas, Benjamin Geisel

The foreign subsidies regulation of the European Union : a new instrument levelling the playing field?

Nařízení Evropské unie o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh : nový nástroj, který vyrovná podmínky?

Global trade and customs journal, Vol. 18 (2023), No. 10, p. 360-371

Článek se věnuje nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh (FSR), které Evropská unie přijala s cílem odstranit narušení hospodářské soutěže způsobené subvencemi poskytovanými mimoevropským podnikům jejich vládami. Nařízení je účinné od července 2023. V úvodu článku je popsán vývoj legislativního procesu u tohoto nařízení a následně je rozebráno, které subvence jsou škodlivé a jak probíhá prošetřování. Článek se rovněž zabývá problematikou fúzí a akvizic a veřejných zakázek. - Poznámky. -- Viz i další tři články k tématu v čísle (tematická sekce "Cross-border Subsidies: trade and competition" na s. 360-383).

Trade wars : episode II : America's presidential race

Obchodní války : druhá epizoda: americké prezidentské volby

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9370, p. 13

Pokud by příští americké prezidentské volby vyhrál znovu D. Trump, hrozí zavedení vysokých cel na dovážené zboží do USA. Plánovaná cla jsou podporována třemi argumenty: mají vést ke snížení obchodního deficitu USA; podpořit podniky, aby vyráběly na domácím území; a napravit nespravedlnost, kdy některé země (Čína) těží z americké otevřenosti, ale samy se neotevírají. Dle článku však dovozní cla nemohou vést k naplnění uvedených cílů. Např. některým domácím podnikům sice mohou cla pomoci, ale za cenu poklesu produktivity. Hrozí navíc další vlna odvetných cel ze strany jiných zemí - vznikla by "daň ze světového obchodu". K protekcionistickým opatřením se ovšem vedle D. Trumpa uchyluje i nynější prezident J. Biden. -- Viz i další příspěvek na toto téma na s. 65-67.

Julian Olk, Moritz Koch, Annett Meiritz

USA und EU wollen Stahl-Strafzölle weiter aussetzen

USA a EU chtějí u oceli prodloužit pozastavení celní války

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 198 (13.10.2023), S. 12-13

USA a EU se na nadcházejícím setkání pravděpodobně shodnou na pokračujícím pozastavení cel na obchod s ocelí a hliníkem, které zavedla administrativa předchozího amerického prezidenta D. Trumpa. Podle představ Evropské komise bude toho dočasné řešení v budoucnu nahrazeno novými úpravami cel v rámci vzniku společné celní zóny USA a EU. Jeden z návrhů EK počítá s novými celními pravidly pro třetí země, jejich právní rámec bude předmětem dalších debat. Celní podmínky a další pravidla dovozu a vývozu hliníku a oceli jsou předmětem dohody s pracovním názvem GASSA (Global Arrangement on Sustainable Steel and Aluminium), která se má výhledově stát předlohou dalších mezinárodních dohod.

Podnik a podnikání

Lenka Strýčková

Corporate budgeting practices : empirical evidence from the Czech Republic [elektronický zdroj]

Podniková rozpočtová praxe : empirická zjištění z České republiky

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 4, p. 411-445

Autorka na základě dotazníkového šetření a návazných statistických metod analyzuje postupy používané českými podniky při tvorbě rozpočtu. Konkrétně řeší, zda má na rozpočtovou praxi vliv komplexnost podnikání, jaké faktory rozpočtovou praxi ovlivňují a zda podniky častěji používají moderní postupy (flexibilní rozpočty, tzv. rozpočtování s nulovou bází, aj). Ze závěrů vyplývá, že zatím stále dominují tradiční metody rozpočtování (s mírným rozdílem mezi podniky v domácím a zahraničním vlastnictví). Zároveň výsledky poukazují na provázanost rozpočtové praxe a strategického plánování a na využití rozpočtu jako nástroje pro hodnocení výkonnosti podniku. Článek obsahuje i související teoretická východiska a detailní rozbor jednotlivých závěrů. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.838>

Hana Kubcová, Václav Tittelbach

Evropské standardy pro uvádění informací o udržitelnosti

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 10, s. 21-27

Evropská unie převzala iniciativu v oblasti udržitelného reportingu a zavádí své vlastní standardy pro uvádění informací o udržitelnosti (ESG). V článku jsou představeny legislativní snahy o standardizaci nefinančních informací na úrovni EU, směrnice o udržitelném reportování (CSRD) i nově zavedené požadavky na udržitelné informace. Autoři dále přibližují účel standardů ESRS (Evropské standardy pro uvádění informací o udržitelnosti), jejichž cílem je zajistit vypracování harmonizovaných zpráv o udržitelnosti v rámci celé EU, včetně potřeby jejich ověřitelnosti, požadavku na digitalizaci zpráv o udržitelnosti, usnadnění dohledu a vymáhání dodržování standardů. Popisují jednotlivé sady standardů (obecné standardy ESRS, sektorové ESRS, standardy pro malé a střední kótované podniky a standardy týkající se udržitelnosti pro podniky ze třetích zemí). Přibližují rovněž jednotlivé ESG faktory (environmentální, sociální a faktor řízení a správy podniku). - Poznámky. -- Více k směrnici CSRD viz Auditor č. 7/2023, s. 11-13 a 17-20. -- Více ke standardům pro vykazování udržitelnosti viz Účetnictví v praxi č. 10/2023, s. 19-22.

Zdeněk Toušek, Jana Hinke, Barbora Gregor, Martin Prokop

Importance of working capital management and its components for firm profitability

[elektronický zdroj]

Význam řízení pracovního kapitálu a jeho složek pro ziskovost podniku

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 4, p. 367-388

Autoři v příspěvku analyzují řízení pracovního kapitálu u českých firem v letech 2010-2018. Zkoumána byla odvětví vystavená i nevystavená výkyvům hospodářského cyklu. Je zjištěno, že oba typy odvětví se řídily přibližně podobnou konzervativní strategií. Podstatnou složkou řízení pracovního kapitálu byla hotovost, jako málo podstatné se naopak ukázalo řízení zásob. Řízení pohledávek a závazků bylo zásadní pouze pro firmy vystavené výkyvům hospodářského cyklu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.835>

Chloe Cornish

India's economic boom obscures the struggles of small business

Indický hospodářský boom zastírá problémy malých podniků

Financial Times, Vol. 2023, No. 41434 (21.9.2023), p. 5

I přes pozitivní dynamiku hospodářského růstu se menší podniky v Indii složitě zotavují z následků pandemie, a to na rozdíl od podniků velkých. Analýza ukázala, že dominantní podniky získaly větší tržní podíl, což ztěžuje konkurenci menším skupinám.

Klára Večeřová

Moderating effect of institutional environment on economic policy uncertainty : evidence from firms' investments [elektronický zdroj]

Zmírňující účinek institucionálního prostředí v případě nejistoty hospodářské politiky : zjištění z firemních investic

Národohospodářský obzor, Vol. 23 (2023), No. 2, p. 159-180

Příspěvek zkoumá vztah mezi korporátními investicemi, nejistotou hospodářské politiky a kvalitou institucionálního prostředí. Autorka analyzuje data o investicích soukromých podniků z 10 evropských zemí v letech 2009-2018 (data z ČR však zahrnuta nebyla). Kvalitnější institucionální prostředí zmírňuje nežádoucí vliv nejistoty hospodářské politiky na korporátní investice - negativní účinek nejistoty konkrétně oslabuje vyšší vládní stabilita, legislativní síla, vládní soudržnost a socioekonomické podmínky. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2023-0005>

Ludvig Wier, Hayley Erasmus

The dominant role of large firms in profit shifting

Dominantní role velkých podniků v přesouvání zisku

IMF Economic Review, Vol. 71, (2023) No. 3, p. 791-816

Rozvoj nadnárodních podniků s sebou přináší nové způsoby daňových úniků založených na přesunu zdanitelného zisku do daňových rájů. Článek zkoumá, jak se přesouvání podnikových zisků liší mezi podniky s ohledem na jejich velikost. Analýza jihoafrických podnikových daňových přiznání a globálních finančních účtů ukázala, že přesun zisku se týká několika málo velkých společností a že předchozí analýzy dat na úrovni podniků tento jev podceňovaly, protože nebraly v úvahu velikost podniku. V případě JAR vzrostla odhadovaná daňová ztráta o 600 %, když se správně zohlednila velikost firmy, a bylo zjištěno, že úniky způsobily z 98 % podniky z "top desítky". Tyto závěry autoři ověřili také přezkoumáním odhadů OECD a vysvětlují jimi pozorované rozdíly v odhadech na mikro a makro úrovni. Nerovnosti v přesouvání zisku ukazují, jakým způsobem se vytváří konkurenční zkresení prostřednictvím nerovného daňového zvýhodnění ve prospěch největších firem. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jan Horecký

Evropský pilíř sociálních práv

Sondy, Sv. 2023, č. 9, s. 14-17

Článek představuje Evropský pilíř sociálních práv (EPSP), který je iniciativou stanovující sociální cíle a sociální práva tak, jak jsou zakotveny v základních dokumentech Evropské unie. Je velmi důležitou součástí sociální agendy EU, vyjadřuje nutnost zohledňování sociální politiky i v národních právních rádech a výslovně vymezuje nejdůležitější cíle, které mají být naplněny a ke kterým se lze odvolávat. Evropský pilíř sociálních práv vyjadřuje 20 klíčových zásad a práv, které by měly být zohledněny a respektovány při vytváření spravedlivého, důstojného a řádně fungujícího trhu práce. Dělí se do 3 základních oblastí (rovné příležitosti a přístup na trh práce; spravedlivé pracovní podmínky; přiměřená a udržitelná sociální ochrana). Autor také zdůrazňuje význam sociálního dialogu, kolektivního vyjednávání a postavení zástupců zaměstnanců vyjádřený v EPSP pro ČMKOS.

Veronika Kalátová

Chystané změny ve stavebním spoření a penzijních fondech

Sondy, Sv. 2023, č. 9, s. 22-23

Článek shrnuje dopad úsporného vládního balíčku pro konsolidaci veřejných financí na finanční produkty se státní dotací (stavební spoření a spoření v penzijních fondech). Autorka informuje o změnách právní úpravy stavebního spoření, kde se státní dotace sníží z dosavadních 10 % na 5 % ze stejné maximální částky 20 tisíc ročně. Dále představuje změnu ve výši státního příspěvku u měsíčního vkladu do penzijního fondu a dlouhodobý investiční produkt, který je vytvořen k dlouhodobému investování min. na dobu 10 let a tím k tvorbě úspor na stáří.

Christian Dudel, Julian Schmied

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví

Sv. 100, (2023) č. 3

Financování hromadných žalob – seriál k hromadným žalobám (3. díl) (s. 10-11); Dobrý sluha, ale zlý pán: umělá inteligence je tady. Má smysl se jí obávat? – AIA (s. 14-16); Lepší podmínky pro retailové investory: přinese je retailová investiční strategie Evropské komise? (s. 18-20); Wrongful birth: Nejvyšší soud poprvé k náhradě za nesprávně provedený screening (s. 25); Hlásit či nehlásit nehodu policii? Analýza možnosti navýšení limitu hlášení výše škody (s. 26-29); Bankopojištění budí pozornost regulátorů (30-31); Nejaktivnější kupující Vienna Insurance Group: studie akvizic ve střední a východní Evropě (s. 46-48); Dalších 5 let ČAP: počátky globalizace a digitalizace - 1998-2003 (s. 50-55).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Ceny nemovitostí s létem opět rostou : za výprodejem je nutné vyrazit do regionů

Profi poradenství & finance, Sv. 11, (2023) č. 8, s. 34-37

Pohled na dynamiku cen nemovitostí se zaměřením na rozdíly v aktuálním vývoji cen v krajích ČR. Ukazuje se, že ceny bydlení se po roce propadů obrací zpět k růstu, trend cenového obratu je zaznamenán nejen v Praze, ale i v Plzni, Českých Budějovicích a Hradci Králové. V souladu s očekáváním rostou i ceny nájemného. Grafy ilustrují vývoj cen bytů, rodinných domů a pronájmů bytů v jednotlivých krajích ČR za období 2. čtvrtletí 2022 až 2. čtvrtletí 2023, dále vývoj cen bytů a pronájmů na období 2019-2023 a ceny jednotlivých druhů nemovitostí a nájmu ve 2. čtvrtletí 2023.

Ales Melecký, Daniel Paksi

European housing prices through the lens of trends [elektronický zdroj]

Ceny evropských nemovitostí z pohledu trendů

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 5, p. 488-519

Článek zkoumá formování cen na trhu s nemovitostmi a reakci cen nemovitostí na krizi. Použity jsou různé indikátory měření cen. Je zjištěno, že ceny nemovitostí v různých evropských zemích spolu nekonvergují, např. během finanční krize se lišil vývoj na trzích v jižní Evropě od vývoje v ostatních zemích. Závěry, že se evropské ceny nemovitostí vyvíjejí rozdílně, jsou v souladu s převažující literaturou. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.840>

Martin Arnold

Eurozone housebuilding falls at fastest pace since 2020

Výstavba bytů v eurozóně klesá nejrychleji od roku 2020

Financial Times, Vol. 2023, No. 41422 (7.9.2023), p. 2

Výstavba nových bytů v eurozóně rapidně poklesla kvůli rostoucím úrokovým sazbám, hypotečním úrokům a inflaci. Nejvíce se to projevilo v Německu, Francii a Itálii. Ceny obytných nemovitostí v eurozóně zároveň klesly o 0,9 %, což je první pokles za více než desetiletí.

Carlos Garriga, Aaron Hedlund, Yang Tang, Ping Wang

Rural-urban migration, structural transformation, and housing markets in China

Migrace z venkova do měst, strukturální transformace a trhy s bydlením v Číně

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 2, p. 413-440

Studie zkoumá vztah mezi urbanizací, strukturální transformací a boomem čínského trhu s bydlením po r. 2000 prostřednictvím dynamického prostorového modelu, který zahrnuje migraci a komplexní strukturu bytového trhu s hypotékami. Urbanizace a strukturální transformace se jeví jako klíčové faktory boomu cen nemovitostí v Číně, zatímco současně rostoucí ceny nemovitostí tyto ekonomické přechodové síly brzdí. Trhy s bydlením silně ovlivňují směr ekonomického rozvoje. Rozšíření nabídky půdy v Číně je slibným způsobem, jak podporovat urbanizaci a strukturální transformaci tím, že se omezí růst cen. - Poznámky.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Jiří Vaňásek

Aktuální vývoj na trhu práce v ČR

Sondy, Sv. 2023, č. 7-8, s. 18-19

Článek z pohledu Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMOS) hodnotí vývoj trhu práce v ČR v r. 2022 a shrnuje strukturálních změny, ke kterým na něm dochází. Autor uvádí, že přetrvává obava z dalšího možného méně příznivého vývoje, zejména s ohledem na vývoj inflace a s tím spojeným zdražováním energií a pohonných hmot, nedostatkem některých klíčových surovin a komponentů, dopadem válečného konfliktu na Ukrajině a případně dopadem přijetí normy Euro 7. Charakterizuje rovněž dlouhodobé výzvy, které ovlivňují vývoj na trhu práce, a řešení navrhovaná odbory. Mapa znázorňuje medián hrubé měsíční mzdy v jednotlivých krajích a vývoj nezaměstnanosti v období 12/2020 až 12/2022.

Ladislav Jouza

Doručování pracovněprávních písemností po novele

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 24, (2023) č. 11-12, s. 14-16

Novela č. 281/2023 Sb. zákoníku práce obsahuje významné změny v doručování pracovněprávních písemností. Článek přináší shrnutí těchto změn u doručení do vlastních rukou, doručování na pracovišti, u elektronického doručení písemností s písemným souhlasem zaměstnance i doručování do datové schránky zaměstnance. Dále rozebírá nemožnost doručení na pracovišti, zmaření doručení a osobní předání písemnosti. Přibližuje rovněž úpravu elektronického sjednávání pracovněprávního vztahu, doručování písemností soudem, doručování jiných písemností i neúčinnost doručení. -- Další změny zákoníku práce rozebírají příspěvky v Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 11-12/2023, s. 3-6, 10-12, 13-17 a 39-42.

Müzeyyen Merve Şerifoğlu

Education and employment : evidence from selected OECD countries [elektronický zdroj]

Vzdělání a zaměstnanost : zjištění z vybraných zemí OECD

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 5, p. 569-588

Studie analyzuje vztah mezi vzdělaností a zaměstnaností ve 27 zemích OECD v letech 1998-2019. Použita je metoda směrodatné odchylky a tzv. metoda GMM (Gaussian mixture model). Pozitivní vliv počtu absolventů sekundárních i terciárních vzdělávacích programů na zaměstnanost byl v článku potvrzen. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.839>

Dalibor Holý

Evropské mzdy

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 9, s. 14-15

Pohled na evropskou mzdovou statistiku za pomoci krátkodobého indexu nákladů práce (LCI) a aktualizace sumárních údajů o mzdových a nemzdových nákladech do r. 2022. Autor charakterizuje výrazné mzdové rozdíly v rámci EU a rozebírá vztah produktivity práce k výši a vývoji mezd. Graf ukazuje porovnání hodinových mezd a HDP na obyvatele v tržních cenách v jednotlivých členských státech EU za r. 2022.

Ladislav Jouza

Je ve veřejné správě nárok na osobní příplatek?

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 18, (2023) č. 11-12, s. 96-98

Bližší pohled na právní úpravu odměňování zaměstnanců ve veřejné správě. Autor zdůrazňuje, že při určování platu a poskytování příplatků platí zákaz diskriminace v odměňování. Zákoník práce stanoví další složky platu, které umožňují ocenit individuální schopnosti a výkonnost jednotlivých zaměstnanců. V příspěvku je rozebráno, kdo může dostat osobní příplatek, kdo rozhoduje o snížení nebo odejmutí osobního příplatku a kdy je možno jej snížit. Krátce je přiblížen také zvláštní příplatek, který zohledňuje pracovní zátěž a výkonnost zaměstnance ve veřejné správě.

By Antoine Bertheau, Edoardo Maria Acabbi, Cristina Barceló, Andreas Gulyas, Stefano Lombardi, and Raffaele Saggio

The unequal consequences of job loss across countries

Nerovné dopady ztráty pracovních míst napříč zeměmi

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 3 (Insights), p. 393-408

V článku jsou analyzovány a srovnány dopady ztráty pracovního místa na výši příjmů v návaznosti na propuštění v různých evropských zemích. Je zjištěno, že ztráta příjmů jihoevropských pracovníků je až 3x vyšší v porovnání se zaměstnanci na severu Evropy. Příčinou je obtížnost nalezení nového pracovního místa. Snížení příjmů je napříč Evropou způsobeno i ztrátou mzdových prémie, které se vážou ke konkrétnímu zaměstnavateli. - Poznámky.

Matthias Dütsch, Orkun Altun, Luisa Grundmann, Ralf Himmelreicher

What does the German minimum wage do? : the impact of the introduction of the statutory minimum wage on the composition of low- and minimum-wage labour

Co dělá německá minimální mzda? : důsledek zavedení zákonné minimální mzdy pro skladbu pracujících odměňovaných nízkou nebo minimální mzdou

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Jg. 243, (2023) Nr. 3-4, S. 355-396

Rozbor strukturálních změn v oblastech práce za minimální mzdu a nízkopříjmových zaměstnání v Německu v souvislosti se zavedením minimální mzdy v r. 2014 a jejím navýšením v r. 2018. Autoři analyzují empirická data získaná v rámci průzkumu Structure of Earnings Survey v letech 2014 a 2018. Článek zjišťuje změny na úrovni zaměstnance, podniku a celých odvětví; používá deskriptivní analýzu k popisu změn v prostředí trhu práce a zaměstnanosti a identifikuje trendy vývoje. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1515/jbnst-2022-0070>

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 71, (2023) č. 10

Dovolená a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr - 2. část (s. 5-8); Mateřská dovolená v pracovněprávních vztazích (s. 9-14); Změny u předčasného starobního důchodu - na základě zákona č. 270/2023 Sb. (s. 15-18); Průměrný výdělek - 1. část (s. 19-25); ISO a ESG pro udržitelný růst organizace (s. 26-29); Jak se liší zdanění práce u podprůměrné a nadprůměrné mzdy v zemích OECD? (s. 36-37); "Konkurence" výpovědních důvodů - judikát NS sp. zn. 21 Cdo 2355/2022 (s. 38-40); Zdravotní pojištění a odvod pojistného bez ohledu na výši příjmu (s. 44-47).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 18, (2023) č. 11-12

Mzdové a platové problémy po novele zákoníku práce (s. 3-6); Slovenští občané v českém systému zdravotního pojištění (s. 7-9); Přesčas v zdravotnictví po novele zákoníku práce (s. 10-12); Zkrácené pracovní úvazky pro osoby ohrožené na trhu práce (s. 13-17); Dohoda o hmotné odpovědnosti (s. 22-26); Může pracovní poměr skončit ústní dohodou? (s. 27-30); Přestávky v práci a bezpečnostní přestávky (s. 35-38); Dohoda o prodloužení výpovědní doby nově dle ZP a NOZ (s. 39-42); Zkušební doba – aktuální soudní rozhodnutí (s. 43-46); Zaměstnanec s příjmy z nájmu nemovitých věcí (bytů) (s. 47-52); Závažné porušení povinností v pracovněprávních vztazích v souvislostech zdravotního pojištění (s. 62-64); Použití průměrných nebo skutečných cen PHM - daňový výdaj (s. 73-75); Finanční leasing – právní, daňové a účetní hledisko (s. 76-80); Daň silniční (s. 81-82); Živelní pohromy – pomoc poskytnutá obcí (s. 87-89); Zvraty v systému výkonu veřejné moci ve výstavbě obcemi (s. 90-95); Je ve veřejné správě nárok na osobní příspěvek? (s. 96-98).

Právo

Evropská komise předložila návrh legislativní úpravy nové právnické osoby - evropského přeshraničního sdružení

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 18, příl. Legislativa, s. i-ii

Evropská komise přijala v září 2023 návrh upravující činnost evropských přeshraničních sdružení v rámci EU. Účelem nové právní úpravy je odstranit právní a administrativní překážky při zakládání a činnosti nových právnických osob, působících ve více než jednom členském státě EU, a zajistit jim rovné podmínky pro působení v celé Unii. Má za cíl usnadnit výkon práva usazování a práva na volný pohyb neziskových sdružení a pomoci jim využívat výhod vnitřního trhu. Návrh navazuje na již platná pravidla EU o dalších stávajících evropských právních formách, jejichž cílem je obecně usnadnit a posílit přeshraniční činnosti mezi členskými státy. Nemá upravovat určité oblasti práva vztahující se na evropská přeshraniční sdružení na vnitřním trhu (např. zdanění, pracovní právo, hospodářská soutěž, duševní vlastnictví, boj proti praní peněz a platební neschopnost). V článku jsou dále charakterizována zvláštní pravidla pro fungování evropských přeshraničních sdružení.

Evropská komise přijala revizi postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 19, příl. Legislativa, s. i-ii

Evropská komise v září 2023 přijala balíček legislativních návrhů, který mj. zahrnuje revizi postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích. Věcně je revizí evropské směrnice č. 2011/7/EU o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích, která postrádá dostatečná preventivní opatření a odrazující prostředky a její mechanismy prosazování a nápravy jsou nedostatečné. Revize směrnice řeší zejména přeshraniční aspekt opožděných plateb a zohledňuje relevantní rozsudky SDEU. V příspěvku jsou podrobněji představeny změny právní úpravy obsažené v návrhu nařízení.

Monika Mikušková

Informace o slevě z ceny výrobku po velké novele spotřebitelského práva

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 18, s. 618-623

Velká novela spotřebitelského práva, provedená s cílem transponovat nové evropské spotřebitelské směrnice a napravit nedostatky transpozice těch dosavadních, přinesla mj. výslovnou úpravu informování spotřebitelů o slevě z ceny zboží. Smyslem nové úpravy je posílit srozumitelnost těchto informací vůči spotřebitelům a čelit riziku jejich podávání nepoctivým způsobem, také s ohledem na velký marketingový potenciál informování o slevách. Autorka v článku přibližuje vývoj úpravy povinnosti informovat spotřebitele o cenách a slevách ve spotřebitelském právu EU a věnuje se také souvisejícímu rozsudku SDEU ve věci Komise vs. Belgie (C-421/12). Poté rozebírá vývoj úpravy spotřebitelského práva v ČR s ohledem na povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o cenách a podrobněji se zaměřuje na doplněný § 12a zákona o ochraně spotřebitele. Tímto ustanovením je zavedena povinnost prodávajícího uvádět slevy vzhledem k referenční ceně, stanovené jako nejnižší cena v referenčním (zpravidla 30 denním) období. - Poznámky.

Internet monopoly

Internetové monopoly

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9368, p. 66

V září 2023 byly ve Spojených státech otevřeny dva velké případy, které se dotýkají velkých internetových společností a pravidel pro ochranu hospodářské soutěže. Americké ministerstvo spravedlnosti zahájilo soudní spor se společností Google kvůli jejím obchodním ujednáním s firmou Apple a dalšími (Google platí různým firmám za to, že se poté stává výchozím vyhledávačem na platformách těchto firem). Federální obchodní komora (Federal Trade Commission, FTC) pak obžalovala Amazon za to, že kromě jiných škodlivých obchodních praktik tato společnost údajně znevýhodňuje prodejce, kteří na jiných webových stránkách nabízejí nižší ceny. Příspěvek krátce připomíná předchozí průlomové případy a rozhodnutí v oblasti hospodářské soutěže a následně s podporou vyjádření různých odborníků diskutuje, jak by mohly oba případy dopadnout a zda by obvinění mohla být oprávněná. -- K tématu viz také Hrot č. 44/2023, s. 32-33.

Jan Tomíšek

Internetová reklama, souhlasy a GDPR

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 19, s. 671-675

Cookies a další podobné technologie lze použít ke sledování chování uživatelů online a tzv. cookies třetích stran a sdílení jejich údajů je zdrojem významných rizik pro základní práva a svobody. Jejich použití zejména pro účely internetové reklamy je důležité regulovat. Autor v příspěvku popisuje, jak je v platné evropské a české právní úpravě řešeno použití cookies a podobných technologií, jak se tyto požadavky prakticky projevují v oblasti reklamy na internetu a jak na tyto projevy reaguje praxe dozorových úřadů. - Poznámky.

Jan Dubický

Ochrana trustů a svěřenských fondů v mezinárodním investičním právu

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 19, s. 656-663

Autor představuje komplexní otázku ochrany trustů a obdobných institutů v mezinárodním investičním právu. První část se věnuje trustům jakožto institutům vlastním common law, další část pojednává o svěřenských fondech jako trust-like institutech. Popsána je jejich mezinárodněprávní úprava, rozhodovací praxe a názory doktríny. Autor se podrobněji zabývá svěřenskými fondy jako investory a mezinárodněprávními závazky ČR (dohody o podpoře a ochraně investic) i ochranou osob, které se účastní svěřenského fondu, jako chráněných investorů. Zdůrazňuje, že pro zajištění ochrany investic přiznávají některé mezinárodní smlouvy o ochraně investic trustům tzv. marginální mezinárodněprávní subjektivitu. Spočívá v tom, že jsou aktivně legitimovány k zahájení investiční arbitráže se státem, který protiprávně poškodil jejich investici. - Poznámky.

Ondřej Pávek, Libor Botek, Ronald Němec

Řízení o neplatnost manželství před církevním soudem vs. rozvod před soudem obecným

Bulletin advokacie, Sv. 2023, č. 9, s. 30-36

Autoři článku se zamýšlejí nad dopady zániku manželství osob, které uzavřely manželství před Římskokatolickou církví, z pohledu práva ČR a Římskokatolické církve. Zabývají se rozdílem mezi nulitou dle kanonického práva a rozvodem dle světského práva. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

The Court of Justice of the European Union - recently decided and pending cases

Soudní dvůr Evropské unie - nedávné rozsudky a projednávané případy

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 5, p. 209-214

V článku je podán přehled rozsudků Soudního dvora EU a posudků generálních advokátů týkajících se daně z přidané hodnoty za období 1.9.2022 - 31.8.2023. Dále jsou uvedeny seznamy projednávaných případů k 31.8.2022 a případů, které byly v průběhu uvedeného období vyňaty z rejstříku. - Poznámky.

Maroš Matiaško

Tři podoby solidarity a solidarita jako odpověď na strukturální nespravedlnost

Právník, Sv. 162, (2023) č. 9, s. 793-808

Příspěvek se věnuje pojmu solidarita, jak je aktuálně diskutován v politické filosofii. Konkrétně se jedná o tři podoby solidarity: solidaritu sociální, solidaritu občanskou a solidaritu politickou. Autor se blíže zaměřuje na občanskou solidaritu a vychází z práce I. M. Young, konkrétně z pojmu strukturální nespravedlnosti, která může způsobovat prekaritu, tzn. maximalizovat situační zranitelnost lidí. Rozebírá čtyři charakteristiky procesů, které vedou ke strukturální nespravedlnosti, a zvažuje význam občanské solidarity pro ústavněprávní, respektive lidskoprávní teorii a praxi. Poukazuje na specifické jevy v pozadí, vůči kterým bychom neměli být lhostejní. - Poznámky.

Lukáš Pruška, Markéta Kolbová

Whistleblowing od 1.8.2023 : dopad do veřejných zakázek

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 5, s. 14-18

Nová právní úprava ochrany oznamovatelů nekalých praktik či porušování zákonů a pravidel v podobě zákona č. 171/2023 Sb. se promítá i do sféry veřejných zakázek. V souvislosti s veřejným zadáváním může být spácháno několik typů trestných činů, mj. pletichy či zjednání výhody při zadávání, úplatkářství nebo poškození finančních zájmů EU, pokud je zakázka spolufinancována z evropských

zdrojů. V článku je přiblížena právní úprava whistleblowingu vycházející z evropské směrnice č. 2019/1937/EU, způsoby oznamování i principy, na kterých spočívá ochrana oznamovatele. Autoři identifikují povinnosti vznikající veřejným zadavatelům, kdy je třeba zřídit vnitřní oznamovací systém či jmenovat tzv. pověřenou osobu a informují také o sankcích za neplnění nových povinností. Zdůrazňují, že odhalování protiprávních jednání skrze whistleblowing pomáhá chránit efektivní, hospodárné a účelné vynakládání veřejných finančních prostředků.

Jiří Novotný

Změna smluvních pravidel v souvislosti s přijetím směrnice (EU) 2019/771

Obchodní právo, Sv. 32, (2023) č. 9, s. 24-37

Článek se věnuje směrnici č. 2019/771/EU o některých aspektech smluv o prodeji zboží a zapracování jejich cílů do českého právního řádu zákonem č. 347/2022 Sb., kterým došlo ke změně zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku. Cílem článku je zjistit, jakým způsobem národní zákonodárce dostal při transpozici směrnice jejím cílům. Těmi bylo dosažení rovnováhy mezi vysokou mírou ochrany spotřebitelů a podporou konkurenceschopnosti jednotlivých podniků a současně dodržování zásady subsidiarity a dosažení jednotného digitálního trhu. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Miriam Koomen, Laurence Wicht

Demographics and current account imbalances: accounting for the full age distribution

Demografie a nerovnováha běžného účtu: zohlednění celého věkového rozložení

IMF Economic Review, Vol. 71, (2023) No. 3, p. 719-758

Studie zkoumá vztah mezi demografií a vývojem běžného účtu platební bilance pomocí polynomiálního měřítka. Na základě dat z 49 zemí autoři zjišťují, že věkové rozložení populace ovlivňuje míru úspor, resp. běžný účet: více mladých koreluje s nižším stavem běžného účtu, vyšší počet osob v produktivním věku je spojen se zvýšením běžného účtu. Polynomiální přístup je přesnější než agregovaná měřítka, ale je složitější k interpretaci. Je zdůrazněno, že budoucí demografické změny, zejména stárnutí populace, budou mít významný dopad do nerovnováh běžných účtů na globální úrovni. - Poznámky.

Michaela Němečková

Děti v populaci Česka

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 9, s. 22-23

Statistický pohled na dětskou populaci (0-14 let) v České republice se stručným zhodnocením vývoje od 50. let 20. století. Autorka uvádí, že meziroční přírůstek dětské populace byl za poslední desetiletí nejvyšší v letech 2014-2017. Počty dětí v dílčích věkových skupinách se sblíží. Graf dokládá vývoj počtu a podílu obyvatel do 15 let na konci každého roku v období 1950-2022 a meziroční změnu počtu dětí v pětiletých věkových skupinách v letech 2001-2022. V tabulce je uvedeno rozložení věkových skupin dětské populace v letech 2001, 2011, 2021 a 2022. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Děti v Česku na s. 21-35 (migrace dětí, děti ve školách, sportovní činnost).

Matthias Fauth, Benjamin Jung, Wilhelm Kohler

German firms in international trade : evidence from recent microdata

Německé podniky v mezinárodním obchodu : údaje z aktuálních mikrodát

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Jg. 243, (2023) Nr. 3-4, S. 199-284

Podrobný přehled statistik zahraničního obchodu německých podniků za období 2011-2019 s členskými státy EU i se třetími zeměmi. Detailně popisuje heterogenitu německého zahraničního obchodu prostřednictvím intenzivních a extenzivních marží se zvláštním zřetelem na rozdíl ve statistice obchodu v rámci a mimo EU. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/jbnst-2022-0040/html>

Charlotte Cavaillé and Karine Van der Straeten

Immigration and support for redistribution : lessons from Europe

Imigrace a podpora přerozdělování : zjištění z Evropy

The Journal of economic literature, Vol. 61, (2023) No. 3, p. 958-976

Dle dosavadních výzkumů přispěla neochota přerozdělovat zdroje napříč různými etniky v heterogenní společnosti k současné podobě systému sociálního zabezpečení v USA. Předpokládá se tzv. "parochiální altruismus" - lidé podporují přerozdělení příjmů, ale pouze mezi členy téže etnické skupiny. Sociální zabezpečení v USA pak zaostává za Evropou. Další vědci poukazují na skutečnost, že k podobným mechanismům již dochází i v západní Evropě (projevem bylo např. referendum o brexitu). Dle autorek však nejsou závěry o "amerikanizaci" evropského systému sociálního zabezpečení až tak jednoznačné či průkazné, jak se někdy uvádí. - Poznámky. -- Další příspěvky ze sympózia "Symposium on Race, Ethnicity, and Economic Justice" viz i str. 846-987.

Petr Musil

Mezinárodní srovnání inflace

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 9, s. 44-45

Index spotřebitelských cen měří změnu cenové hladiny zboží a služeb, které nakupuje průměrná česká domácnost na území ČR, a ukazuje tedy, jak jsou inflací zatíženy domácnosti. Autor popisuje získávání a sběr dat, sestavování indexu spotřebitelských cen i jeho význam pro cenovou statistiku. Dále představuje harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP), který publikuje Eurostat na základě dat získaných od členských států, a využívá se k mezinárodnímu srovnání. Autor upozorňuje na metodické rozdíly mezi HICP a indexem spotřebitelských cen a prostřednictvím grafu ukazuje vývoj meziročních indexů od ledna 2021 do června 2023. Rozebírá také, který index je vhodné použít v konkrétní situaci.

Nicole Maestas, Kathleen J. Mullen, David Powell

The effect of population aging on economic growth, the labor force, and productivity

Vliv stárnutí populace na hospodářský růst, pracovní sílu a produktivitu

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 2, p. 306-332

Autoři vycházejí z předpokladu, že stárnutí populace zpomaluje hospodářský růst USA. Z dat z let 1980-2010 vyplývá, že 10% nárůst populace 60+ snížil HDP na obyvatele o 5,5%. Toto snížení bylo způsobeno jak zpomalením růstu zaměstnanosti, tak pomalejším růstem produktivity práce. Mezi lety 1980 a 2010 vzrostl podíl starší populace o 16,8%, což vedlo k uvedenému snížení růstu americké ekonomiky. Během desetiletí 2010-2020 tento podíl vzrostl o 21% a předpokládá se další pokles růstu o 0,6 procentního bodu ročně v následujícím desetiletí. - Poznámky.

Frank Brückbauer, Michael Schröder

The ZEW Financial Market Survey panel

Průzkum finančního trhu ZEW

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Jg. 243, (2023) Nr. 3-4, S. 451-469

Článek představuje datový výstup pravidelných průzkumů finančních trhů Centra evropského hospodářského výzkumu ZEW (ZEW Financial Market Survey), zpracovávaných měsíčně od prosince 1991. Průzkum se zaměřuje na očekávání odborníků na finanční trhy týkající se makroekonomické situace a vývoje na mezinárodních finančních trzích. Autoři shrnují složení respondentů, metodiku sběru dat, představují příklady výstupů a uvádějí možnosti využití pro akademické a analytické účely. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1515/jbnst-2022-0050>

Účetnictví

Moritz Bassemir

Werttreiber von Gasspeicherbetreibern für Zwecke der Unternehmensbewertung

Generátory hodnoty provozovatelů zásobníků plynu pro účely ocenění podniku

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 37, S. 2129-2135

Od vypuknutí války na Ukrajině v r. 2022 se energetické trhy vyznačují silnými turbulencemi a otázka bezpečnosti dodávek plynu se dostává do popředí zájmu. Z hlediska oceňování podniků vyvstává otázka,

jaký (dlouhodobý) dopad má tento nedávný vývoj na hodnotu zásobníků plynu. Na tomto pozadí článek ukazuje hlavní generátory hodnoty a finanční ukazatele provozovatelů zásobníků a společností pro účely oceňování v Německu. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 30, (2023) č. 7

Novela zákona o účetnictví a zákona o auditorech (s. 4-5); Výroční zpráva pohledem auditora (s. 7-10); Začátek povinnosti vykazovat dle směrnice o vykazování udržitelnosti se kvapem blíží - CSRD (s. 11-13); Taxonomie EU pro nefinanční subjekty (s. 14-16); Ověřování zpráv o udržitelnosti (s. 17-20); Právní východiska vypracování zprávy o odměňování a postup jejího ověření auditorem (s. 21-22); Dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu: rozesílání konfirmací z e-mailu klienta (s. 25); Automatizované nástroje a techniky v auditu – dokumentace (s. 26-27).

Auditor

Sv. 30, (2023) č. 8

Oceňovací základny v Koncepčním rámci Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) (s. 6-10); Časová hodnota peněz v IFRS (s. 11-14); Leasingové dluhy podle IFRS 16 (s. 15-18); Oceňování ekvivalencí v individuální a konsolidované účetní závěrce (s. 19-23); Vliv (hyper)inflace na účetní závěrku (s. 23-29); Automatizované nástroje a techniky v auditu – plánování auditu (s. 31-32).

Účetnictví

Sv. 2023, č. 10

Význam opravných položek, účetní a daňové souvislosti (s. 2-18); Funkční měna (s. 19-22); Zamyšlení nad zjednodušeným rozsahem vedení účetnictví podnikatelských subjektů (s. 23-27); Uložení peněžních prostředků na účet v bance jako podmínka daňové uznatelnosti tvorby rezervy na opravu hmotného majetku (s. 36-43); Odpisy darovaného hmotného majetku (s. 44-47); Povinnosti mzdové účetní při skončení pracovního poměru (s. 48-52).

Účetnictví v praxi

Sv. 27, (2023) č. 10

Legislativní novinky k 27.9.2023 (s. 2-3); Povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2023 (s. 4-8); Prodej zboží z ČR do jiného státu - DPH (s. 9-12); Inventarizace majetku a dluhů (s. 13-18); Co budou muset obsahovat zveřejňované ESG informace? - standardy pro vykazování udržitelnosti EFRAG, ESRS (s. 19-22); Nájem nemovité věci - ekonomicky, právně, účetně i daňově (s. 23-31); Finanční a operativní leasing (s. 32-34).

Veřejná správa

Carsten Volkery

Die EU rechnet sich den Bürokratieabbau schön

EU si hezky spočetla snižování byrokracie

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 186 (26.9.2023), S. 9

Komentář k výsledkům průzkumu Evropské komise „Annual burden survey“ mapujícího finanční náklady na evropskou zákonnou agendu („byrokratické náklady“). Podle výsledků průzkumu dosáhlo pravidlo „one in, one out“, které má za cíl udržovat finanční rovnováhu správních nákladů (náklady na nově přijatá opatření musí být kompenzovány v již stávajících) sedmimiliardového přebytku. Autor komentáře poukazuje na faktory zkreslující výpočet bilance, zejm. řadu skrytých nákladů, které do průzkumu nebyly zahrnuty.

Tomáš Kruták

Několik otázek a odpovědí k (ne)vymáhání smluvních pokut

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 11, (2023) č. 5, s. 50-54

Aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu se k odpuštění či nevymáhání smluvních pokut staví negativně a považuje je za pochybení, konkrétně za nedovolenou změnu závazku. Autor přibližuje rozhodnutí NS z ledna 2023, které významně koriguje dosavadní pravidla pro uplatnění moderačního práva ve vztahu ke smluvním pokutám, nahlíží na něj z pohledu civilního práva a zamýšlí se nad povinností zadavatele pokutu skutečně vymáhat. Zmiňované rozhodnutí přináší zásadně nový pohled na moderaci pokut jakožto prostředek, který má zohledňovat okolnosti, jež vedly ke vzniku konkrétního nároku. Postup zadavatele musí být nicméně vždy podložen podrobnou a zdůvodněnou analýzou. Vyplyne-li z ní, že je nárok nevymahatelný, nebo minimálně sporný, představuje uzavření dohody o narovnání legitimní řešení.

Valdemar Adamiš

Řízení rizik ve veřejné správě : bez odhodlání vrcholového managementu to nepůjde

Interní auditor, Sv. 27, (2023) č. 3, s. 12-14

Řízení rizik ve veřejné správě by podle autora článku mělo probíhat věcně, nikoliv jen formálně dle zákona o finanční kontrole, metodického pokynu k řízení rizik a vzorové směrnice k řízení rizik. Je potřeba ho přizpůsobit činností organizace a prakticky ho vykonávat nad každým výdajem, příjmem nebo rozhodnutím. To mimo jiné znamená konkrétně odhalená rizika popsat, co nejlépe se s nimi vypořádat a zajistit, že s nimi bude pracovat vrcholový management orgánů veřejné správy. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2023, č. 2

Konference e-government 20:10 - jubilejní i třeskutá - 15. ročník (s. 4-6); Stav a naplňování zákona o právu na digitální služby - digitální ústava (s. 8-10); Digitální informační agentura (s. 12-14); eDoklady nebo eWallet? - evropská elektronická peněženka (s. 16-18); Evropská peněženka digitální identity a atributová autorita (s. 20-21); Co čeká spisové služby - atestace (s. 32-35); Fenomén spisovka - eSSL (s. 36-37).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 29, (2023) č. 10

Nelegální podnájmy obecních bytů – nešvar, který trápi nemálo radnic (s. 12-14); Rozpočty obcí na příští rok lze chystat bez zbytečné nervozity: daňové příjmy municipalit se budou i nadále zvyšovat (s. 15-18); Komunitní energetika bude vyžadovat změnu myšlení i spolupráci obcí (s. 21); Co dělá veřejný prostor příjemným (s. 30); Změny je dobré brát spíše jako příležitost, říká Petr Hladík, ministr životního prostředí – povinné zálohování PET lahví u vybraných nápojů (s. 36-37); Digitalizace venkova vyrovnává jeho tradiční handicap (s. 42); Proměny struktury obcí v Česku očima statistiky. Průměrná velikost obcí u nás je nejnižší v Evropské unii. Je to dobře, či špatně? (s. 54-55); Nad převodem vlastnického práva k bytům obcí, jejichž výstavba byla spolufinancována ze státního rozpočtu (s. 58-59); Přestaňme konečně obcím podrážet (daňové) nohy (s. 59).

Veřejná správa

Sv. 34, (2023) č. 10

Ve využívání evropských fondů Česká republika neotálí (s. 4-5); Bezemisní autobusy, zelené plochy i mateřská školka - projekty z evropských fondů (s. 6-8); EU fondy pomáhají v rozvoji dobrovolnictví u nás (s. 9-10); Aktuální výzvy pro obce a kraje (s. 11-12); Samosprávy se zapojily do akce Milostivé léto (s. 13); Leona Gergelová Šteigrová: Udržitelný přístup k investicím kompletně mění přístup k veřejným zakázkám (s. 14-17); Dětské skupiny: oblíbené a potřebné (s. 18-20); Titul Vesnice roku 2023 putuje na Moravu (s. 21-23); Usilujeme o to, aby připravované zákony byly podloženy fakty (s. 24-25); Nový stavební zákon: centralizované řešení pomůže obcím zlepšovat kvalitu území (s. 30-31); Inovativní projekty, které přispívají k rozvoji regionů (s. 32-33); Přehledně z EU: Projev o stavu Unie a další miliardy do Národního plánu obnovy (s. 35-36); Práva subjektu údajů v praxi - GDPR (s. 36-37); Státní weby postupně přejdou pod doménu gov.cz (s. 38).

Veřejné finance. Rozpočet

Max Haerder, Florian Kistler, Jan Lutz, Christian Ramthun, Cordula Tutt

An der Grenze

Na hranici

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 42, S. 34-37

V Německu končí éra vstřícné migrační politiky, symbolizovaná slovy bývalé kancléřky A. Merkelové „My to zvládneme“ (Wir schaffen das) z období uprchlické krize v r. 2015. Kultura vítání patří věřejšku. Náklady na azylovou politiku stouply na 23 miliard euro ročně. Politici odhadují, že počet žádostí o azyl stoupne na konci roku na 350 tisíc. Koalice Semafor iniciuje pod tlakem výsledků voleb změnu své migrační politiky. Jednoduchá řešení však neexistují.

Filip Hruža

Analysis of the financial behaviour of Czech municipalities as a possibility for international comparisons [elektronický zdroj]

Analýza finančního chování českých obcí jako možnost mezinárodního srovnání

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 4, p. 389-410

V článku je předložen empirický výzkum finančního chování českých obcí se zaměřením na pokrízové období a vnitřní a vnější faktory zranitelnosti. K výzkumu je použita metoda lineární regrese, přičemž zahrnuta byla veškerá dostupná data pro české obce z let 2010-2016. Předmětem analýzy se staly čtyři proměnné: meziroční změna příjmů obce, meziroční změna osobních nákladů (personnel costs), změna další běžných výdajů a meziroční změna kapitálových výdajů. Vliv jednotlivých vnitřních a vnějších faktorů je v článku detailně okomentován s odkazy na zahraniční literaturu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.837>

Alexander Busch

Argentinien spielt IWF und China gegeneinander aus : Schulden

Argentina rozehrává MMF a Čínu proti sobě : dluhy

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 203 (20.10.2023), S. 12-13

Pohled na vztah Argentiny k Mezinárodnímu měnovému fondu a Číně. Jihoamerická země, která je největším dlužníkem MMF (44 miliard dolarů), a jejíž platební neschopnost by byla největší v historii MMF, nedodrží smluvní závazky pro konsolidaci veřejných financí. Argentina přijala čínskou půjčku ve výši 47 mld. renminbi s nižším úrokem, a to několik měsíců před parlamentními volbami a následným vládním jednáním o nové smlouvě s MMF. Ukončení spolupráce s MMF by pro Argentinu znamenalo zvýšenou finanční i měnovou nestabilitu a vyšší inflaci kvůli přesunu dolaru primárně na černý trh.

Adnan Mazarei

Debt clouds over the Middle East

Dluhová mračna nad Blízkým východem

Finance & development, Vol. 60, (2023) No. 3 (September), p. 36-41

V regionu Středního východu a severní Afriky (MENA) narůstá zadlužení, což ohrožuje země jako Egypt, Jordánsko a Tunisko. Libanon je v hluboké hospodářské krizi a slouží jako varování. Dluh, globální ekonomika a sociální poměry vytvářejí ideální podmínky pro krizi. Příčiny spočívají zejména ve špatných politikách, strukturálních problémech a vnějších šocích, jako je globalizace a pandemie. Egypt čelí stagnaci, Jordánsko je ovlivněno válkou v Sýrii, Libanon má finanční problémy a v Tunisku sílí politické nepokoje. Pro prevenci dluhových krizí je zapotřebí reformovat: Egypt by měl omezit vojenský vliv, Jordánsko a Tunisko potřebují hlubší reformy a Libanon politickou jednotu.

Jan Hildebrand

Der Schulden-Streber : IWF-Treffen

Dluhová šplhouni : summit MMF

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 198 (13.10.2023), S. 13

Stručně k summitu Mezinárodního měnového fondu v Marrakéši a otázce veřejných dluhů ve světovém měřítku. MMF očekává, že ke konci desetiletí stoupne průměrný veřejný dluh na 100 % HDP. Vysoký státní dluh v době rostoucích úrokových sazeb značně zatěžuje rozpočet: USA vydávají na náklady na

obsahu dluhu kolem 8 % příjmů, ty však mohou (podle viceprezidentky MMF G. Gopinath) v dohledné době narůst až na 14 % příjmů. Německo vydávalo na obsluhu dluhu v r. 2021 4 miliardy eur ročně, v r. 2024 počítá s 37miliardovým výdajem. Finance na obsluhu dluhu tak chybí v subvenčních a pobídkových projektech, což ztěžuje oživení ekonomiky při vysoké inflaci.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Die 33-Milliarden-Euro-Lücke : Haushalt

Deficit třiatřiceti miliard eur : státní rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 186 (26.9.2023), S. 6-7

Návrh spolkového rozpočtu pro r. 2024, který je po schválení vládou nyní projednáván Bundestagem, je v mezích od předání návrhu parlamentu znovu deficitní (zejm. vlivem daňových úlev) o 3,3 miliardy eur. Při implementaci dalších návrhů na straně výdajů, která nyní obnáší 445,7 miliard eur, by schodek vystoupal na 33 miliard. Článek stručně shrnuje politickou debatu o rozpočtových výdajích v oblastech sociálního zabezpečení (včetně mj. zabezpečení uprchlíků), digitalizace a zdravotnictví.

By Olivia Galgau, Philipp Mohl, Allen Monks, Gilles Mourre and Diana Radu

Enhancing the ability of fiscal policy to ensure macroeconomic stabilisation [elektronický zdroj]

Posilování schopnosti fiskální politiky zajistit makroekonomickou stabilizaci

Quarterly report on the euro area, Vol. 21 (2022), No. 4, p. 19-28

Autoři v příspěvku analyzují evropská fiskální pravidla z hlediska jejich procykličnosti a dále navrhuji metody, jak procykličnost omezit. Upozorňují na to, že snaha snížit procykličnost posílila složitost pravidel a jejich nepředvídatelnost, což oslabilo jejich dodržování ze strany členských států. Do budoucna autoři navrhuji se mj. zaměřit na střednědobý časový horizont či zjednodušení pravidel. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Quarterly_Report_4_2022.pdf

Lucie Sedmihradská

Fiscal savings of Czech municipalities : precaution or inaction of their administration?

[elektronický zdroj]

Rozpočtové úspory českých obcí : opatrnost či nečinnost při jejich správě?

Národohospodářský obzor, Vol. 23 (2023), No. 3, p. 203-216

Autorka analyzuje vývoj a objem bankovních vkladů českých obcí v letech 2010-2021 na vzorku více než 6 tisíc obcí. Dále zjišťuje, které faktory jej ovlivnily a zda je příčinou růstu vkladů spíše opatrnostní motiv nebo zda za vývojem stojí nečinnost obcí. Podle autorky je příčinou výrazného objemu fiskálních rezerv zejména české institucionální prostředí, konkrétně nízká finanční a daňová autonomie a vysoký podíl transferů s nepředvídatelnými výkyvy. Faktory nečinnosti vliv na vývoj spíše neměly. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2023-0007>

Petru-Ovidiu Mura, Liliana Eva Donath

Government debt and economic freedom in the CEE countries : less is more [elektronický zdroj]

Státní dluh a ekonomická svoboda ve státech střední a východní Evropy : méně je více

Prague economic papers, Vol. 32 (2023), No. 4, p. 350-366

Studie analyzuje vliv státního dluhu na ekonomickou svobodu v deseti zemích střední a východní Evropy (včetně ČR) v letech 1995-2020. K analýze hypotéz byly vybrány různé kvantitativní i kvalitativní proměnné. Autoři zjišťují, že míra zadlužení státu má na ekonomickou svobodu negativní účinek, a to jak dlouhodobě, tak krátkodobě. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.834>

By Eloise Orseau, Henk Van Noten, Pedro Arevalo, Alessandra Cepparulo, Gilles Mourre and Stéphanie Pamies

How to ensure debt sustainability in a growth-friendly manner? [elektronický zdroj]

Jak zajistit udržitelnost dluhu způsobem příznivým pro hospodářský růst?

Quarterly report on the euro area, Vol. 21 (2022), No. 4, p. 7-17

Během pandemie nemoci covid-19 zásadně vzrostlo zadlužení v členských státech EU. Ač bylo v počátku pandemie vyšší zadlužení spojené s pomocí ekonomice opodstatněné, v současnosti je již třeba se vrátit zpět k nižšímu zadlužení a ke znovuvybudování fiskálních polštářů, tak, aby byly ekonomiky připravené čelit dalším krizím a výzvám (stárnutí populace). Článek zkoumá, zda lze prostřednictvím stávajících evropských fiskálních pravidel snížit zadlužení postupně a udržitelným a prorůstovým způsobem. Je mj.

zjištěno, že tzv. referenční hodnota pro snížení dluhu (debt reduction benchmark) požaduje po vysoce zadlužených zemích příliš náhlé snížení dluhu a že funguje procyklicky. Revidovaný evropský rámec by měl vycházet ze střednědobých fiskálních plánů členských zemí. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Quarterly_Report_4_2022.pdf

By Henk Van Noten, Elva Bova, Gilles Mourre and Christian Weise

Improving compliance with the EU fiscal framework through stronger ownership and enforcement [elektronický zdroj]

Zlepšení dodržování fiskálního rámce EU prostřednictvím posílení odpovědnosti a vymáhání

Quarterly report on the euro area, Vol. 21 (2022), No. 4, p. 39-47

Autoři analyzují dodržování evropských fiskálních pravidel během uplynulého desetiletí. Zjišťují, že nápravná složka Paktu stability a růstu (corrective arm) přispívá k udržování deficitů pod úroveň 3 % HDP, míra dodržování preventivní složky (preventive arm) se však mezi členskými státy liší. Podstatné je zvýšení odpovědnosti ze strany členských států a efektivní vymáhání. Posílena by měla být střednědobá dimenze fiskálních pravidel, zjednodušení pravidel by mohlo vést k jejich důslednějším dodržování; silnější zapojení nezávislých fiskálních institucí (IFIs) by mohlo zvýšit odpovědnost a několik dalších opatření by mohlo přispět k lepšímu vymáhání (posílení procedury při nadměrném deficitu, posílení sankcí, aj.). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Quarterly_Report_4_2022.pdf

Christian Wermke

Milliardengelder für Haussanierer : Italien

Miliardové příspěvky na sanaci domů : Itálie

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 186 (26.9.2023), S. 12

Bližší k italskému programu sanace obytných nemovitostí „Superbonus 110“. Účastníci programu při zateplení obytného domu a zvýšení jeho energetické úspornosti bude prostřednictvím slev na daních uhrazeno 100 % nákladů a 10 % celkové částky navrch jako bonus. Náklady na program (fungující od r. 2020) se příští rok vyšplhají na 30 miliard eur za rok. Bonus 110 je terčem kritiky v kontextu vysokého italského státního dluhu (144 % HDP). Opatření původně zamýšlená jako podpora hospodářského růstu sice vedla ke zvýšení zisků ve stavebním sektoru, jsou ale jedním z předních faktorů růstu italské inflace.

By Sven Langedijk, Åsa Johannesson-Lindén, Paul Brans, Alessandra Cepparulo, Helena Hernnäs, Alexander Ioannidis, Cliona McDonnell, Philipp Mohl and Vito Ernesto Reitano

The role of the fiscal framework to foster public investment, including in light of the green and digital transitions [elektronický zdroj]

Role fiskálního rámce při podpoře veřejných investic i s ohledem na ekologický a digitální přechod

Quarterly report on the euro area, Vol. 21 (2022), No. 4, p. 29-38

Autoři se v článku zabývají tím, do jaké míry může fiskální rámec EU podpořit veřejné a soukromé investice a přechod na zelenou ekonomiku a digitalizaci. Nejprve je zhodnocen vývoj investic před propuknutím pandemie covid-19 a v reakci na pandemii, následně je mj. vyčíslen objem potřebných investic do zmíněných dvou oblastí a je rozebráno, z jakých důvodů nejsou veřejné investice v EU dostatečné. Krátce se autoři vyjadřují k tomu, jaká zjištění z praxe existují o vlivu fiskálních pravidel na veřejné investice (z dostupných zdrojů vyplývá, že aktuální fiskální rámec nedokázal zabránit poklesu veřejných investic v době fiskální konsolidace) a shrnují debaty o možné úpravě evropských fiskálních pravidel tak, aby podporovala investice a růst. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Quarterly_Report_4_2022.pdf

Martin Greive, Jan Hildebrand

Zinskosten für den Bund haben sich verzehnfacht

Náklady na obsluhu spolkového dluhu se zdestinásobily

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 194 (9.10.2023), S. 8-9

Náklady na obsluhu německého spolkového dluhu se od r. 2021 zdesetinásobily. Podle zjištění IW (Institut der deutschen Wirtschaft) se od r. 2021 změnil stanovený poměr, který určuje, jaká část příjmů z daní bude určena na pokrytí nákladů na obsluhu dluhu (Zins-Steuer-Quote). Z 1,3 % v r. 2021 vzrostl poměr nákladů na obsluhu dluhu k příjmům z výběru daní na 11,1 % v r. 2023. Mezi přední příčiny

nárůstu nákladů řadí IW růst německého státního dluhu (od r. 2019 o 35 %) a růst úrokových sazeb v důsledku protiinflační politiky ECB. Ministr financí Ch. Lindner proto odmítá návrhy na opětovné uvolnění dluhové brzdy.

Zdravotnictví

Rachel Glennerster, Christopher M. Snyder, Brandon Joel Tan

Calculating the costs and benefits of advance preparations for future pandemics

Výpočet nákladů a výnosů předběžných příprav na budoucí pandemii

IMF Economic Review, Vol. 71, (2023) No. 3, p. 611-648

Článek pojednává o tom, že veřejné investice do výroby vakcín proti covidu mohly rychleji ušetřit životy a biliony dolarů. Budoucí pandemii by mohly způsobit ještě vyšší škody. Autoři navrhují model, ve kterém díky investici 60 miliard dolarů do rozšíření výrobní a logistické kapacity pro vakcíny je možné dosáhnout 70% proočkování světové populace během 6 měsíců, s očekávaným ziskem 500 miliard dolarů. Dále je také zdůrazněn význam veřejných investic do výzkumu léků a antivirotik s ohledem na očekávané pandemii. - Poznámky.

Under the microscope : medical expenses

Pod drobnohledem : výdaje na zdravotnictví

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9369, p. 65-66

Výdaje na zdravotní péči v USA i jiných vyspělých zemích přestaly oproti předpokladům vzhledem k HDP růst. Článek rozebírá možné příčiny na straně nabídky i poptávky (od inovací, přes úsporná opatření zavedená v době finanční krize, až po pomalejší hospodářský růst). Do jaké míry trend bude do budoucna pokračovat, je sporné. Na jedné straně poroste poptávka po zdravotní péči kvůli stárnutí populace a pandemii zasáhla produktivitu zdravotnictví, na straně druhé americká legislativa tlačí farmaceutický sektor do poklesu cen. Ekonomický růst, který obecně zvyšuje poptávku po zdravotní péči, pravděpodobně zůstane slabý.

Životní prostředí

Attracta Mooney

UN demands bigger effort on climate goals

OSN požaduje větší úsilí pro dosažení cílů v oblasti klimatu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41424 (9.9.2023), p. 4

Zpráva OSN varuje před teplotním nárůstem o 2,6 °C v důsledku globálních klimatických změn. Ačkoliv se téměř 200 zemí zavázalo k nulovým emisím skleníkových plynů do r. 2050, stále existuje významný rozdíl mezi závazky a praxí. Investice do zelené energie jsou nedostatečné, OSN proto zdůrazňuje potřebu soukromých investic.

Životní úroveň

Karolína Zábojníková

Domácnosti loni omezily spotřebu potravin

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 9, s. 38-39

Spotřeba domácností v r. 2022 v ČR reálně klesla o 0,8 % a byla tudíž jedním z faktorů, který brzdil růst HDP. Domácnosti omezily zejména krátkodobou spotřebu (-7,1 %), nejvíce reálně klesla spotřeba potravin a nápojů (-8,6 %), propad byl zaznamenán u bydlení, vody, energií a paliv (-8,3 %). Obě položky jsou hlavními výdaji domácností. Propad spotřeby potravin byl nejvyšší od r. 1991. Postcovidové zotavení se stále projevovalo reálným růstem spotřeby stravovacích a ubytovacích služeb i rekreací, kultury a sportu. Silně rostla spotřeba u položek spojených s cestovním ruchem. Grafy dokládají složení spotřeby domácností podle účelu, meziroční reálný růst spotřeby podle trvanlivosti v období 2012-2022 a změny reálného vývoje spotřeby dle jednotlivých kategorií v r. 2019 a 2022. -- Více k meziročnímu poklesu spotřeby domácností v EU viz s. 50.

Daniel Pakši, Milan Šimek, Jakub Vontroba

What affects debt enforcement proceedings? : evidence from the Czech Republic [elektronický zdroj]

Jaké faktory ovlivňují exekuční řízení? zjištění z České republiky

Národohospodářský obzor, Vol. 23 (2023), No. 2, p. 89-103

V článku jsou analyzovány faktory, které přispívají k vysokému předlužení obyvatel a vysoké míře exekučních řízení v ČR na úrovni obcí s rozšířenou působností. K výzkumu byla použita regrese. Je zjištěno, že exekuční řízení negativně ovlivňuje vyšší vzdělání a HDP na obyvatele, pozitivní roli naopak hraje dlouhodobá nezaměstnanost, počet vyloučených lokalit a vzdálenost do centra. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2023-0003>

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 42

Migrační politika jako podmínka transformace ekonomiky - komentář (s. 6); ČNB: sazby mohou klesnout ještě letos (s. 8); Řemeslníci nejsou a nebudou: v Česku chybí téměř sto tisíc řemeslníků a stavebních dělníků - téma čísla (s. 10-16); Start-upy na suchu. Investory mohou najít i na Blízkém východě (s. 24-29); Odvážná vize: umělá inteligence zkrátí pracovní týden až o den a půl (s. 38-39); Evropa se brání čínskému kapitálu. Bude prověřovat zahraniční investice: od poloviny října EK začíná prověřovat fúze, kde je nabyvatel příjemcem veřejných dotací (s. 42-43); A zase se krade - infografika o trestných činech a majetkové kriminalitě v ČR (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 43

Dějiny vzniku kapitalismu. 19. díl: Než se objevili podnikatelé (s. 8-9); Mapa světového obchodu se přeskupuje. Zaplatí to zákazníci: kvůli výpadkům obchodních toků za pandemii a rostoucímu napětí mezi Západem a Východem firmy přesouvají své dodavatelské řetězce z Číny - téma čísla (s. 12-16); Izrael na dvou frontách. Ekonomiku může podržet startupová mentalita (s. 24-27); Základy českého autolandu položili společníci Laurin a Klement - seriál České podnikání (s. 34-37); Přibývají firmy s nepořádkem v datech. S úklidem pomůže umělá inteligence (s. 38-39); Lidé budou muset pojistit i e-koloběžky a traktůrky. Kola ne - změny v pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (s. 40-41); Ne finanční reporting příští rok zasáhne i malé firmy a živnostníky. Většina z nich to netuší (s. 42-43); Realitní fondy sráží vysoké úrokové sazby, jejich výnosy klesly (s. 44-45); Obce a antimonopolní úřad se prou o pravidla umístění heren (s. 46-47); Zdolávání kopců inflace - ve vybraných zemích EU - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 44

Konsolidační balíček zůstane jedním z hlavních odkazů současné vlády. Bohužel - komentář (s. 6); Firmy loví talenty za hranicemi. Brzdí je však zdoluhavá byrokracie: stát se snaží urychlit zaměstnávání zahraničních pracovníků, aby pomohl firmám i ekonomice. Proti sousedům však Česko zaostává - téma čísla (s. 10-17); Jak odštíhnout rakovinu od živin? Češka hledá Achillovu patu nádorů (s. 34-35); Zbavme se už konečně personálních tet: je skoro neuvěřitelné, že i po téměř 35 letech od revoluce stále v některých firmách panují kadrovácké praktiky a přístupy, které by se neztratily v dávné minulosti (s. 38-40); Digitalizace plných mocí má usnadnit jednání lidí s úřady - elektronický registr zastupování (s. 42-44); Rovnostářští Češi: Češi patří po Slovácích a Slovincích k největším rovnostářům EU. Alespoň co se týče jejich čistých příjmů - infografika, Giniho index (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 45

Dějiny vzniku kapitalismu. 20. díl: Zrod podnikání z temného středověku (s. 8-9); Kormidlování geografii současného světa - kritická recenze knihy T. Marshalla "Moc geografie v 21. století" (s. 10-11); Používání umělé inteligence je dobrovolné. Ale jen dočasně - téma čísla: ChatGPT (s. 14-16) a související rozhovor s M. Kobzou z České spořitelny na s. 17-19; Hypotéky ani po případném snížení

sazeb ČNB příliš nezlevní (s. 26-27); Vlastní bydlení se Čechům nevyplácí, stát chce zatraktivnit nájmy (s. 28-29); Reformní éra v Česku: od euforie k volání po druhé transformaci - seriál Česko versus Evropa (s. 34-37); Koho uzdraví vládní ozdravný balíček (s. 45); Pšenka nám kvete. I dozrává: infografika k úrodě obilovin v ČR (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 46

Chudí senioři? Mýtus, který zatím prokoukli především podvodníci: množství seniorů v Česku se rychle zvyšuje, roste ale také jejich kupní síla, přesto pro starší lidi chybí vhodné bydlení, služby i zboží - téma čísla (s. 10-19); Ruští partneři překvapivě splácí. Od začátku války snížili svůj dluh na třetinu - rozhovor s předsedou představenstva státní pojišťovny EGAP D. Havlíčkem (s. 20- 25); Zelený plyn může nahradit až pětinu dovozu. Stát v podpoře zaspal (s. 26-28); Popularita odložených plateb roste. Rozlet může zbrzdít přísnější regulace (s. 34-35); Firmy vrací výrobu do Evropy. Do Česka se jim kvůli zákonům nechce - zahraniční investice (s. 40-41); Česká auta pro Tel Aviv i Gazu: český vývoz do Izraele a na palestinská území - infografika (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 41

Nobelovka za ekonomii Goldinové (s. 8); Brno, robotů plno: letošní ročník brněnského Mezinárodního strojírenského veletrhu se zaměří na digitalizaci. V ní zatím především pokročily velké nadnárodní firmy - automatizace (s. 22-25); Nový řád pro energetiku: o Státní energetické koncepci, jež má být hotová do konce roku, se zatím mnoho neví, ale pro budoucnost Česka má zásadní význam (s. 26-28); Probouzení afrického energetického obra: Afrika se může stát klíčovým dodavatelem zemního plynu, ropy i obnovitelných zdrojů energie nejen do Evropy (s. 32-34); Brusel zasypává Gazu miliardami. Bez podmínek - seriál Kované investice (s. 40-41); Opravdu Erdogan ordinuje Turecku ekonomickou ortodoxii? Turecký prezident zřejmě po svém znovuzvolení opustil své dosavadní nekonvenční názory - ve spolupráci s Financial Times (s. 44-49); Boj o gigafactory VW jde do dalšího kola: koncern začal investovat do výroby baterií v Polsku (s. 60).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 42

Apatykáře drtí ceny a síla řetězců: trh s léčivy roste, profitují z něj hlavně lékárenské řetězce. Nezávislé lékárny pomalu zanikají - téma čísla (s. 12-18); Smíchov se mění. Za miliardy - urbanismus (s. 20-24); Zlevněte už peníze! Inflace padá, je na čase snížit úroky, ozývá se z ekonomické komunity. Předčasné, naznačuje centrální banka, rizika levnějších peněz jsou zatím příliš velká. Opravdu? (s. 26-28); Jak kryptoměnový čaroděj nechal zmizet osm giga - kryptoburza FTX a S. Bankman-Fried (s. 30); Kde jsou ty výsledky - kritika studie ekonomky C. Goldinové, letošní nositelky Nobelovy ceny za ekonomii (s. 31); S&P: české veřejné finance nejsou v rozvratu. Vystrašení lidé snáze platí daně. A vláda je bankrotem vystrašila převelice - seriál Kované investice (s. 32); Výroba aut v Česku se vrací na předcovidová čísla: průmysl letos vyrobil milion vozidel o měsíc dříve než loni (s. 54); Dosáhne ropa na 100 dolarů za barel? (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 43

Soumrak stavebního spoření: od loňska Češi vybrali ze stavebních spořitelien téměř 50 miliard korun. Vláda nyní rozhodla o významném omezení podpory a spořitelny čelí odlivu vkladů. Jejich budoucnost je tak nejistá - téma čísla (s. 12-16); V IT budou dominovat AI, cloud a bezpečnost: analytici tvrdí, že když k obraně firemního IT využijeme umělou inteligenci, je riziko finančních ztrát v důsledku narušení bezpečnosti třikrát menší (s. 22-24); Nástroj na výrobu energie, nikoli strašák na ekology - zařízení na energetické zpracování odpadu - český Green Deal (s. 26-30); Jak financovat rychlejší nástup lepšího světa: dobrým nástrojem jsou k tomu mezinárodní rozvojové banky. Potřebují však radikální revizi a musíme se je naučit používat (s. 32-33); Obytné nemovitosti v Česku zlevnily nejvíc za 13 let: do roku 2025 se sníží úrokové sazby hypoték, což podpoří poptávku po nemovitostech a zhodnocování nemovitostních fondů - seriál Kované investice (s. 36-37); Jaderné napětí mezi Francií a Německem: protichůdné názory sousedů na atomovou energii ztěžují odklon EU od fosilních paliv - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2023, č. 44**

VW odložil gigafactory na neurčito (s. 8); Přísná centrální banka ponechala sazby beze změny (s. 8); Naše německá stagnace - komentář (s. 10); Čekání na zázrak: německá ekonomika se zadržela. Přeslupuje na místě, hledá se - téma čísla o německé ekonomice a demokracii (s. 12-17); Čeští zbrojaři na nákupech: domácí obranný průmysl raketově roste a firmy investují v zahraničí. Vývoz vojenského materiálu z Česka loni dosáhl rekordní úrovně 33,7 miliardy korun (s. 18-21); Kde není ambice, tam je manko: kabinet Petra Fialy má ještě dva roky, aby zdražení točeného piva vyplývající z návrhu státního rozpočtu na rok 2024, konsolidační balíček a své vládnutí obhájil (s. 22-23); Politika je největší hrozbou hospodářského růstu v Číně - ve spolupráci s Financial Times (s. 24-25); Energetické úspory EU nespasí: Green Deal bude jen do roku 2030 stát minimálně bilion eur ročně. Víra, že energetiku a hospodářství EU zachrání zvyšování účinnosti a úspory, opomíjí podstatná fakta - seriál Jaké odpovědi nám Brusel dluží (s. 28-29); Tahle země není pro Green Deal - seriál Kované investice (s. 30-31); V srdci německé hospodářské stagnace - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37); Kdo jsou inovační lídři - Global Innovation Index 2023 (příl. Inovace, s. II-III); ÚOHS bude přísněji trestat. Nezačne kvůli tomu hrát druhé housle? (s. 50).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 195 (10.10.2023)**

Zdanění prodeje firem vláda o rok odkládá: vláda opět změnila konsolidační balíček, o kterém tvrdila, že v něm nebude nic měnit. Tentokrát se rozhodla o rok odložit zdanění prodeje firem (s. 1); Rušení daňové úlevy budou chybět statistickým poplatníkům. Jak se ve skutečnosti tyto slevy čerpají? (s. 4); Pobídky se vyčerpají během pár hodin, filmaři pak utrácejí miliardy jinde. Pomoci má novela zákona (s. 5); Banky už vědí, o kolik přijdou kvůli neúročeným rezervám (s. 7); Příjmová propast se nemusí jen zmenšovat, ukázala Goldinová – nová nositelka Nobelovy ceny za ekonomii Claudia Goldinová (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 198 (13.10.2023)**

Koalice chystá další osekávání penzijního spoření: třetí důchodový pilíř má podle vládních politiků doznat výrazných změn (s. 1); Výbor europarlamentu posvětil měkčí Euro 7 (s. 2); Slíbili, nedali. Vláda nemá peníze na levnější teplo, které schválila před rokem. Jak se to promítne do cen? (s. 3); Koalice plánuje utnout debatu a schválit balíček „na sílu“ (s. 5); Bude Česko významným výrobcem čipů? Vývoj v polovodičovém byznysu ve čtyřech bodech (s. 10); Znovu odložený restart – komentář k oživení české ekonomiky (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 199 (16.10.2023)**

Stát hodlá podpořit nákupy akcií coby spoření na stáří. Poslanci se toho bojí - daňové odpisy u investic do cenných papírů (s. 1); Lidé zkoušejí prodat své byty draž, reálné ceny nemovitostí však opět klesly. Jak to bude dál? (s. 3); Podniky jsou málo připravené zveřejňovat uhlíkovou stopu - nefinanční reporting (s. 4); MMF vidí vývoj české inflace výrazně hůře než ČNB - spotřebitelské ceny (s. 11); Slabá koruna: firmy jedou v eurech, domácnosti kurz tolik nezajímá - komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 200 (17.10.2023)**

Odkud přijdou miliardy na bydlení či digitalizaci? Může se z nich stát jen hra s čísly ve státním rozpočtu - půjčka z Národního plánu obnovy (s. 3); Koalice může u Ústavního soudu s balíčkem narazit - vládní úsporný balíček a ukončování rozpravy v Parlamentu (s. 5); Národní rozvojová banka se musí rozrůst. Ať má bilanci alespoň 100 miliard - rozhovor se šéfem KB J. Juchelkou (s. 8-9); Státní dluh Česka je pod kontrolou, říká vlivná ratingová agentura - komentář k hodnocení Standard & Poor's (s. 15); Speciál Umělá inteligence (8 s.).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 202 (19.10.2023)**

Jako před deseti lety. Česku opět hrozí, že si projde dvojitou recesí (s. 1); Nižší DPH ještě neplatí, ale v cenách bytů už se projevuje - snížení sazby DPH na 12 % (s. 3); Proč investovat do ETF? Odpovědi na nejčastější otázky (s. 10); Nový evropský trh s elektřinou by mohl více chránit spotřebitele - komentář (s. 14); Proč na EU tvrdě dopadne válka na Blízkém východě a co s tím udělat? - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 204 (23.10.2023)**

První banka výrazně zdrazila dlouhé fixace hypoték. Další budou následovat: banky reagují na nejasnost ohledně poplatků za předčasné splacení hypoték (s. 1); Exodus zahraničních investorů z Číny pokračuje (s. 2); Díra ve spoření na stáří. Vládní novinka umožňuje obejít plánované zdanění prodeje firem - dlouhodobý investiční produkt (s. 3); Pohřeb kultury? Ten se nekoná. Některé požadavky umělců jsou neoprávněné - rozhovor s ministrem kultury M. Baxou (s. 8); Souboj inflačních výhledů. Kdo bude s inflací blíže pravdě: ČNB, nebo MMF? - komentář (s. 15); Třikrát o tom, proč je válka na Sinaji nepravděpodobná - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 207 (26.10.2023)**

Prodej elektroaut firmám. Mimořádné odpisy budou jen pro bezemisní vozy - elektromobilita (s. 1); Česko výrazně zlepšilo výběr DPH (s. 2); Dva miliony Čechů žijí těsně nad hranicí chudoby (s. 2); Úprava zdanění zaměstnaneckých akcií se firmám nelíbí (s. 3); Svět na nás nepočká. Prezident je znepokojen plíživým zaostáváním země - rozhovor s ekonomickým poradcem prezidenta Pavla D. Markem (s. 4-5); Jak si vybrat dluhopis s výnosem 10 procent a nebát se, že je prašivý? - podnikové dluhopisy (s. 10); Válka mezi Izraelem a Hamásem může výrazně zvednout ceny ropy i plynu - komentář (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 208 (27.10.2023)**

Stát ladí, jak financovat výstavbu nových jaderných bloků (s. 2); Zdanění prodeje firem se lze vyhnout. Stačí si sumu nechat vyplatit ve splátkách (s. 4); Boj s Hamásem zasáhl izraelské start-upy. Hrozí jim krachy (s. 6); Přední čínský developer přestal splácet dluhy. Viníka realitní krize hledá i Si Ťin-pching - kauza Country Garden (s. 13); Jak se rodila revoluce, která Čechy "zachránila před deflací" - komentář k měnové politice (s. 14); Skoro půlku dluhu stát nasekal od covidu. A nejen kvůli inflaci - komentář (s. 16); Deset místy bolestných poučení z deseti let Andreje Babiše v české politice - populismus (s. 24).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 210 (31.10.2023)**

Nájmy dál porostou. Horečka, jakou zažily kupní ceny, se jim ale vyhne – realitní trh (s. 1); Zdanění prodeje firem mohou „malé ryby“ obejít. Stát to odmítá (s. 2); Už žádný další Volný. Poslanci pracují na svém etickém kodexu, řešit má nadávky i hodnotné dary (s. 5); V EU se poprvé rodí konkrétní plán, jak využít ruské peníze – sankce a výnosy ze zmrazených ruských aktiv (s. 6); Baterky jsou polská národní chlouba. Nahradily tak uhlí a mohou konkurovat Česku (s. 8-9); Tři scénáře, jak se příštích pět let může vyvíjet akciový trh (s. 10); Snížení sazeb by dávalo smysl, kdyby předtím ČNB netolerovala pádivou inflaci (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 211 (1.11.2023)**

Rychlý nástup elektroaut může přinést výpadek pro stát přes 20 miliard – spotřební daně z paliv (s. 1); Česká ekonomika zůstává na hraně recese – vývoj HDP (s. 2); Elektřina zlevňuje, přesto si mnozí od ledna připlatí. Proč? Přinášíme odpovědi na hlavní otázky (s. 3); Polovina lidí bude do 10 let platit kryptem a ani o tom nebude vědět – rozhovor s manažerem Binance O. Pilným (s. 8-9); Jak dlouho ještě může centrální banka oddalovat snížení úroků? – komentář (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 213 (3.11.2023)**

Stanjura: Když zadotujeme elektřinu firmám, zaplatí to daňoví poplatníci – energetika (s. 1); ČNB odkládá snížení sazeb, bojí se inflace na konci roku. Čeká také horší vývoj ekonomiky (s. 4) a související komentář na s. 14; Zlatá éra pro rentiéry přišla. Slušné úroky si lze zafixovat i koupí dluhopisů od Buffetta (s. 11).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 214 (6.11.2023)**

Válka s Hamásem má stát Izrael deset procent HDP (s. 2); Na rozvoji infrastruktury se musí běžně podílet i soukromý kapitál: hlavní změny v daních máme už za sebou, dušuje se v rozhovoru ministr financí Zbyněk Stanjura. Zbývá mu ještě přenastavit penzijní spoření. Daňovou správu i její poplatníky

také v příštích třech letech čekají revoluční změny v souvislosti s digitalizací (s. 8-9); Recese, vyčerpaný rozpočet a hibernace ČNB - komentář (s. 10); Co je to funkční měna (s. 13); Nová zpráva o udržitelnosti a role auditora - směrnice CSRD (s. 13); Celebrita kryptoměnového světa kradla jako straka - kauza Bankman-Fried (s. 15).

Hrot

Sv. 4, (2023) č. 42

Komu (ne)přeje ruská ruleta: Rusové napadli Ukrajinu a následky - hlavně ti negativní - nese celý svět. Existují však i nečekaní vítězové - téma čísla (s. 6-13); Ekonomické triumfy Izraele - komentář (s. 19); Máme toho dost: nejsme roboti, ale lidé. Chceme důstojné pracovní podmínky, říká Jan Práda, představitel mladých lékařů. Ti protestují proti přesčasům i nízkým platům (s. 20-25); Vítězství je, když nepotřebují ani dávky, ani pomoc - na podporu čekají na Mostecku ohrožené rodiny v pořadnících (s. 26-28); Evergrande a venkovská zahrada: z čínského realitního trhu přicházejí na podzim samé špatné zprávy (s. 30-31); Den posledního soudu - jomkipurská válka v r. 1973 (s. 34-37); Izraelská bolest a odplata: přinese izraelská ofenziva v Gaze Blízkému východu chaos, nebo stabilitu? - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Děti ve zbrani - militarizace žáků a studentů v ruských školách (s. 44-46).

Hrot

Sv. 4, (2023) č. 43

Nejistá zimní sezona: první zimu bez ruského plynu české domácnosti zvládly, teď je čeká druhá. I když je nyní mnohem lepší situace než před rokem, stále existuje několik rizik - téma čísla (s. 6-10); Úroky jsou mocná čarodějka - komentář k poklesu cen nemovitostí (s. 16); Zákaz CBD? Exces, který by lidem uškodil: potraviny s obsahem kanabidiolu ohrožují zisky farmaceutických gigantů, míní František Švejda z oborového klastru CzeeHemp - rozhovor (s. 18-22); Dvacet deka psychomodulačních - regulace prodeje psychomodulačních látek v ČR (s. 23); Ekonomika za plotem: teror Hamásu ukončil období rostoucí prosperity Palestinské autonomie. Na válku v Gaze ekonomicky doplatí i bohatší Západní břeh (s. 24-26); Kde bere Hamás peníze: ve financování protiizraelského terorismu hrají hlavní role Teherán, Katar a ruská kryptoburza Garantex (s. 28-29); Kráska v nesnázích: proč se Srí Lanka vlastní vinou a notnou dávkou smůly propadla do nebývalé mizerie (s. 32-35); Pod zemí čeká Izraelce nezničitelný zaminovaný labyrint - Gaza - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Poláci ukázali, že populisty lze porazit: na rozdíl od Slovenska dokázala liberální levice v Polsku odstavit národovecké populisty od moci - ve spolupráci s The Economist (s. 38).

Hrot

Sv. 4, (2023) č. 44

Covidová kocovina: Česko se stále zcela nevzpamatovalo z globální pandemie covidu-19, která vypukla téměř před čtyřmi lety v Číně. Mnozí lidé trpí zdravotními potížemi, některé průmyslové obory se nevrátily na úroveň před koronavirem - téma čísla (s. 6-10); Viděl jsem hezčí - komentář k návrhu státního rozpočtu pro r. 2024 (s. 16); Deutschland über Japan: pokud se na forexových trzích nestane něco mimořádného, sesadí Německo z pozice třetí největší světové ekonomiky Japonsko (s. 17); Nedodržena státní dieta: splnění slibu o propuštění tisíců úředníků se nedaří. Příklad Celní správy ukazuje, že stát se "svých" lidí zbavuje jen nerad (s. 24-25); Čtyřnohá učebnice ekonomie: na příkladu nosorožců lze vyučovat mikroekonomii pro začátečníky i pokročilé - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Proti temným vzorcům: antimonopolní spor amerického regulátora s mocným Amazonem je sporem o budoucí fungování kapitalismu (s. 32-33); Palestina: a jak to bude dál - dokáže Palestinská autonomie kontrolovat Gazu, pokud se odtamtud podaří Hamás vyhnat? - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); Neviditelná ústa trhu: jazyk není byznys jako každý jiný. Stejně jako všechny ostatní lidské aktivity (s. 38-40).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 21, (2023) č. 10

Výběr z aktuálních judikátů - rozhodnutí SDEU ve věci C-344/22, C-114/22 a C-458/21 a juditáty NSS (s. 3-7); Účtování o majetku u ÚSC - 7. část (s. 20-26).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	48
Finance. Bankovníctví. Měnový systém.....	48
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	48
Informatika. Počítače.....	49
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	49
Právo.....	49
Veřejná správa	50
Ostatní.....	51

Daně

30145VII

Ivan Macháček, Magdaléna Vyškovská

Paušál v zákonu o daních z příjmů. Nová rámcová dohoda týkající se přeshraniční práce na dálku (telework)

Praha : Svaz účetních České republiky, 2023, 64 stran

První příspěvek se zabývá uplatněním tří druhů paušálů, které dle zákona o daních z příjmů (ZDP) může uplatnit fyzická osoba s příjmy ze samostatné činnosti zdaněné dle § 7 ZDP. Jedná se o uplatnění paušálních výdajů, režimu paušálních daní a uplatnění paušálních výdajů na dopravu. Probrána je podstata příslušného paušálu, jeho výhody i nevýhody a příklady uplatnění včetně optimálního řešení. Uvedeny jsou i druhy paušálů, které může uplatnit zaměstnanec s příjmy ze závislé činnosti. Druhý příspěvek je informací o aktualizaci "Rámcové dohody týkající se přeshraniční práce na dálku (telework) a možnostem udělení výjimky". Nová dohoda se vztahuje i na některé další členské státy EU. Závěrečná rubrika Stanoviska k dotazům přináší odpovědi týkající se správné sazby DPH, činnosti lékaře z pohledu DPH, chybně vystavené faktury, daňového zvýhodnění u střídavé péče o dítě a účtování vzniklé obchodní společnosti. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-039-9 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E-9649

prepared by Jacques de Larosière and Didier Cahen with the support of Elias Krief

EUROFI monetary scoreboard. April 2023

Měnová tabulka EUROFI

[Paris] : EUROFI, April 2023, 63 stran : tabulky, grafy

Aktuální informace o měnových politikách v zemích EU a OECD a jejich možných dopadech na ekonomiku a finanční sektor. Z obsahu: Trvale velmi akomodativní měnová politika v zemích OECD v posledních dvou desetiletích; Významné dopady z hlediska zadluženosti a nerovnosti v bohatství; Negativní důsledky pro ekonomickou a finanční stabilitu; Návrat inflace: současný stav a budoucí výzvy; Centrální banky jsou stále pozadu navzdory zvýšení nominálních úrokových sazeb. - Poznámky.

E-9647

EUROFI

EUROFI regulatory update

Aktualizace právních předpisů EUROFI

[Paris] : EUROFI, April 2023, 74 stran : tabulky, grafy

Politické poznámky vypracované sekretariátem Eurofi k makroekonomickým otázkám ovlivňujícím finanční sektor, návrhům na dokončení Unie kapitálových trhů, otevřenému financování a opatřením navrhaným pro financování přechodu na zelenou ekonomiku a zabránění greenwashingu. - Poznámky, přílohy.

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

E-9648

prepared by Jacques de Larosière and Didier Cahen with the support of Elias Krief

EUROFI macroeconomic scoreboard

Makroekonomická tabulka EUROFI

[Paris] : EUROFI, April 2023, 57 stran : tabulky, grafy

Přehled hospodářské výkonnosti a fiskální politiky EU a její konkurenceschopnosti ve srovnání s ostatními ekonomikami. Z obsahu: Zvětšování ekonomické propasti mezi eurozónou a jejími hlavními světovými konkurenty díky koronavirové krizi a válce na Ukrajině; Prohloubení stávajících fiskálních rozdílů mezi členskými státy EU; Ztráta konkurenceschopnosti firem v zemích EU s nejvyšší úrovní vládních výdajů v poměru k HDP; Nadměrný veřejný dluh jde proti růstu produktivity a zaměstnanosti; Rostoucí heterogenita nerovnováhy běžného účtu v jednotlivých členských státech EU. - Poznámky, přílohy.

Informatika. Počítače

30251

Marek Laurenčík, Michal Bureš

Programování v Excelu 2019 záznam, úprava a programování maker

Praha : Grada, 2023

Příručka programování v jazyku Visual Basic for Application (VBA) v tabulkovém kalkulátoru MS Excel 2019. Popisované programovací postupy jsou použitelné i v předchozích verzích Excelu (2013, 2010 a 2007). Příručka obsahuje tato témata: tvorba maker pomocí záznamu, základy jazyka VBA a tvorba vlastních funkcí, práce s buňkami, listy a sešity, využití událostí, pokročilé programovací techniky, práce s grafy a kontingenčními tabulkami, analýza a kontrola dat, práce se soubory a vnějšími daty, tvorba uživatelských dialogových oken, využívání grafických prvků na listu, tvorba vlastních ovládacích prvků a doplňků a komunikace Excelu s dalšími aplikacemi MS Office. Tvorba maker a kódu VBA v Excelu 2019 je popsána od úplného začátku. - První vydání - ISBN: 978-80-271-3145-7 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

30254

Jan Pichrt, Jakub Tomšej a kolektiv

Zaměstnavatel, zaměstnanec a podnikání v ekonomicky složitě době

Praha : Wolters Kluwer, 2023, ix, 108 stran

Publikace přináší multioborový náhled na problémy, kterým zaměstnanci a zaměstnavatelé v ekonomicky nejistých dobách čelí. Autoři si kladou za cíl zmapovat vybrané problémy, které se při zpomalování ekonomiky dostávají do popředí. Zaměřují se hlavně na pracovněprávní problémy, kde se zabývají vládními programy na podporu zaměstnanosti, insolvenční zaměstnavatele i propouštění a jeho následky v případě neplatného skončení pracovního poměru. Stranou pozornosti nezůstávají ani související aspekty korporátního práva a práva sociálního zabezpečení. Obsahem jednotlivých kapitol jsou konkrétně tato témata: kurzarbeit, dotační programy podpory zaměstnanosti v krizích, platební neschopnost zaměstnavatele, externí mzdové účetní, plnění zákonné povinnosti zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, panevropský osobní penzijní produkt (PEPP) a jmenování chybějícího člena statutárního orgánu kapitálové společnosti soudem. - Vydání první - Právní stav publikace je k 1.8.2023. - ISBN: 978-80-7676-473-6 (brožováno)

Právo

30256

Ondřej Preuss, Nikola Šedová

Dostupný advokát : jak na běžné právní situace

Praha : Grada, 2023, 256 stran

Praktický průvodce běžnými právními situacemi v životě, přehledně rozdělený do částí: rodinné právo, právo nemovitostí, pracovní právo, spotřebitelské právo, spory. Obsahuje ucelené informace a rady, jak si poradit se vztahy a spory se sousedy, reklamacemi zboží, koupí bytu, se vztahy na pracovišti, s řešením přestupků, rodinným právem a dědictvím, náhradou škody a mnoha dalšími. Příručka je psaná srozumitelně a stručně pro široký okruh uživatelů. - První vydání - ISBN: 978-80-271-5165-3

30248

Bohumír Štědroň a kolektiv

Právo a umělá inteligence

Plzeň : Čeněk, 2020, 201 stran : ilustrace

Monografie pojednává obecně o právu i umělé inteligenci a věnuje se rovněž speciálním oblastem práva i umělé inteligence. Úvodní kapitoly analyzují podrobněji historii práva a aplikace umělé inteligence do nejrůznějších oblastí. Klíčová část publikace analyzuje problematiku umělé inteligence, kvantových počítačů a jejich aplikací. Zahrnuje problematiku historie a budoucnost umělé inteligence včetně

aplikací ve zdravotnictví, výchově, vzdělávání, Internetu věcí, samoučících se systémů, chytrých měst a sportu. Další kapitoly jsou zaměřeny na systémové aspekty práva a umělé inteligence a právní aspekty provozu autonomních vozidel se zaměřením na osobu řidiče. - ISBN: 978-80-7380-803-7

30253

Květoslav Kramář, Miloslava Hálová

Zákon o finanční kontrole. Problémy legislativního zpracování

Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2023, 154 stran

Základním obsahem publikace je podrobnější analýza nedostatků legislativního zpracování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Jednotlivé kapitoly se zabývají problémy vymezení subjektů kontrolních vztahů, vymezení předmětu, hledisek a cílů finanční kontroly, problémy nesouladu systematiky zákona o finanční kontrole s objektivní strukturou předmětu zákonné úpravy, problémy vymezení obsahu a rozsahu vnitřního kontrolního systému orgánu veřejné správy v tomto zákoně, problémy vymezení předmětu a priorit interního auditu a problémy úpravy nápravných a sankčních prostředků v zákoně o finanční kontrole. Práce převážně teoreticko-právního zaměření je určena především na pomoc legislativní praxi. - ISBN: 978-80-87439-66-1 (brožováno)

30255

Podešva / Votrubec / Sommer / Bořuta / Fišer / Flaškár / Harnach / Kožár / Marečková / Mlíčko

Zákon o zadávání veřejných zakázek; Zákon o registru smluv : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2023, xxxv, 1449 stran

Komentované znění zákona č. 134/2016 Sb., zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších zákonů. Zásadní novela tohoto zákona, vyhlášená pod č. 166/2023 Sb., nabyla účinnosti ke dni 16.7.2023. Tato novela přináší komplexní revizi zákona, kdy zejména odstraňuje nedostatky transpozice unijních zadávacích směrnic, zpřesňuje některá ustanovení a přináší změny, jež mají vést ke snížení administrativní zátěže na straně zadavatelů i dodavatelů. Komentář je doplněn o aktualizovanou rozhodovací praxi ÚOHS a judikaturu. Součástí knihy je také komentář k zákonu č. 340/2015 Sb., o registru smluv. - 2. vydání - Právní stav publikace je ke dni 16.7.2023. - ISBN: 978-80-7676-554-2 (vázáno)

**Úplné znění zákonů
(ÚZ)**

30140/1550

Protikorupční předpisy : redakční uzávěrka 1.9.2023

Veřejná správa

30250

Václav Kupec

Moderní kontrola veřejné správy

Praha : Wolters Kluwer, 2023, 151 stran : ilustrace, grafická znázornění

Cílem výzkumné práce je konstrukce inovativního modelu kontrolních mechanismů rizik procesů veřejné správy. A to provedením obsahové analýzy a řešerše výzkumu procesů veřejné správy a konstrukcí diagnostického modelu kontroly. Ten se skládá z částí: analytika rizikových procesů a jejich kategorizace, granularita (zrnitost) rizikových procesů a jejich diagnostika. Navržené modely tak reagují na probíhající transformaci kontrolních mechanismů v procesech veřejné správy. Publikace je určena především auditorům, kontrolorům, managementu a dalším profesionálům. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-713-3

Ostatní

30252

Václav Minář

Autoškola 2023 : moderní učebnice a testové otázky

Praha : Grada, 2023, 320 stran : ilustrace, fotografie

Znalosti nezbytné pro získání řidičského oprávnění skupiny B jsou podané stručným a srozumitelným výkladem s fotografiemi a ilustracemi. Tematické okruhy ke zkoušce: kontrola a údržba vozidla, seznámení s vozidlem a základní úkony, zásady bezpečné jízdy, pravidla provozu na pozemních komunikacích (zák. č. 361/2000 Sb.) a zdravotnická příprava. Zkušební testové otázky včetně správných výsledků jsou aktualizované k datu 12.1.2023. - ISBN: 978-80-271-3916-3 (brožováno)

30249

Tony Buzan, Barry Buzan ; překlad Michal Kašpárek

Myšlenkové mapy : probud'te svou kreativitu, zlepšete svou paměť, změňte svůj život

V Brně : BizBooks, 2023, 210 stran : ilustrace (převážně barevné)

Vyjadřování a záznam myšlenkové činnosti technikou myšlenkových map. Tato technika využívá všechny schopnosti mozkové kůry – práci se slovy, obrazy, čísly, logikou, rytmem, barvou a prostorem. Myšlenkové mapy pomohou myslet jasně, kreativně a originálně, řešit problémy a rozhodovat se bez pochybností, plánovat, přesvědčovat i vyjednávat, zapamatovat si cokoli, uspořádat a ovládat životní etapy. - 3. vydání - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-265-1142-7

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právnický CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
sical studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právnický rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone